

Inhoud

Streekpact Gent en rondom Gent 2014-2019	1
I. INLEIDING	3
II. TRANSVERSALE THEMA'S	4
Duurzaamheid	4
Veerkracht	5
Innovatieve besluitvoering	5
Demografische verandering	5
Stad en platteland versterken elkaar	8
Armoedebestrijding	9
III. HEFBOMEN VOOR EEN STERKE REGIO	11
1. RUIMTE VOOR ECONOMISCHE ONTWIKKELING	11
1.1 Ruimte voor (sociaal) ondernemen, startersbeleid en de promotie van ondernemerschap	17
1.1.1 Actie: Gemeentelijke dienstverlening naar ondernemers met focus op starters optimaliseren	18
1.1.2 Actie: Ervaringsuitwisseling over gemeentelijk investeringsbeleid opzetten	18
1.1.3 Actie: Sociaal en duurzaam ondernemen promoten	19
1.2 Buurteconomie en detailhandel ondersteunen	19
1.2.1 Actie: Onderzoek naar lokale economie dissemineren	19
1.3 Regional branding	20
1.3.1 Actie: Regional branding op het vlak van economie en werk uitbouwen	20
1.4 Regionale belangen op het vlak van ruimtelijke economie behartigen	21
1.4.1 Actie: Beleidsplan Ruimte Vlaanderen opvolgen	21
1.5 Duurzame bedrijventerreinen en bedrijventerreinmanagement ondersteunen 22	
1.5.1 Actie: Informatie vanuit de database van bedrijventerreinen bekendmaken	22
1.5.2 Actie: Bedrijventerreinmanagement en verduurzaming van bedrijventerreinen stimuleren	22

1.6	Mobiliteit versterken	23
1.6.1	Actie: De bereikbaarheid van bedrijventerreinen stimuleren	23
1.6.2	Actie: Het Vrachtroutenetwerk opvolgen	24
1.6.3	Actie: Overleg over mobiliteits- en infrastructuurwerken faciliteren	24
1.6.4	Actie: Pendelverkeer optimaliseren met focus op openbaar vervoer en fietsinfrastructuur tussen stad, rand en haven	24
1.7	Ruimtelijke aspecten van de haven opvolgen.....	25
1.7.1	Actie: Informatiedoorstroom over belangrijke havendossiers	25
	Overzicht acties hefboom 1 'Ruimte voor economische ontwikkeling'	26
2.	GENT EN RONDON GENT ALS REGIONALE TEWERKSTELLINGSPOOL.....	28
2.1	De regierol lokale arbeidsmarkt faciliteren.....	33
2.1.1	Actie: Het lokale arbeidsmarktbeleid ondersteunen	34
2.1.2	Actie: Het VDAB Jaarondernemingsplan (JOP) adviseren	35
2.2	Sociale werkgelegenheid stimuleren	35
2.2.1	Actie: De regierol sociale economie stimuleren.....	35
2.2.2	Actie: Sociale tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen bij bedrijven en lokale besturen promoten.....	36
2.2.3	Actie: Het Maatwerkdecreet opvolgen en acties op gemeenteniveau stimuleren	37
2.2.4	Actie: Het W ² -beleid opvolgen en acties op gemeenteniveau stimuleren	37
2.3	Levenslang leren en flexibele loopbanen stimuleren	37
2.3.1	Actie: Ondernemingen sensibiliseren over levenslang leren	38
2.3.2	Actie: Het Vlaams kader rond EVC's opvolgen	38
2.3.3	Actie: Lokale besturen engageren om levenslang leren, loopbaanontwikkeling en arbeidsmarktgerichte vorming te promoten	39
2.4	Jongerenwerkloosheid bestrijden	40
2.4.1	Actie: Ongekwalficeerde uitstroom tegengaan.....	40
2.4.2	Actie: Inzetten op arbeidsmarkteducatie.....	40
2.4.3	Actie: Initiatieven op het vlak van werkplekieren versterken.....	41
2.4.4	Actie: Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen beter ontsluiten naar jongeren.....	41
2.5	Integratie en diversiteit op de werkvloer bevorderen.....	42
2.5.1	Actie: Evenredige arbeidsdeelname (EAD) stimuleren	42
2.5.2	Actie: Retentiebeleid ouderen stimuleren	43
	Overzicht acties hefboom 2 'Gent en rondom Gent als regionale tewerkstellingspool'	43
3.	ECONOMISCHE OPLOSSINGEN VOOR MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN	45
3.1	De regio als vestigingsplaats voor de maakindustrie promoten	47

3.1.1 Actie: Beloftevolle nieuwe industrieën samenbrengen	47
3.1.2 Actie: Het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) opvolgen	47
3.2 Zorg economie met focus op zorgtechnologie en tewerkstelling ondersteunen ..	48
3.2.1 Actie: Ondersteuning bieden inzake de uitbouw van woonzorgzones	48
3.2.2 Actie: Laagdrempelige technologische oplossingen voor zorgbehoeften stimuleren	49
3.2.3 Actie: Knelpunten en opportuniteiten formuleren op het vlak van tewerkstelling in de zorgsector	49
3.3 Investeren in een economie in transitie	50
3.3.1 Actie: Faciliteren van de nieuwe economie	50
3.3.2 Actie: Rationeel energiegebruik promoten	51
3.3.3 Actie: Nadenken over ‘de gemeente van de toekomst’	51
3.4 Duurzame landbouw versterken	52
3.4.1 Actie: De korte voedselketen ondersteunen	52
3.4.2 Actie: De glastuinbouwsector ondersteunen	52
Overzicht acties hefboom 3 ‘Economische oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen’	53

I. INLEIDING

Het decreet van 7 mei 2004 heeft een wettelijke structuur gecreëerd voor het sociaal-economisch overleg op regionaal niveau. Het Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité (RESOC) en de Sociaal-Economische Regionale Raad (SERR) vormen het regionale spiegelbeeld van de overlegstructuren op Vlaams niveau (Vlaams Sociaal-Economisch Overlegcomité), VESOC en de Sociaal-economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Het RESOC-gebied Gent en rondom Gent (GRG) bestaat uit tien gemeentes: Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Melle, Merelbeke, Moerbeke-Waas, Oosterzele, Wachtebeke en Zelzate. SERR arrondissement Gent-Eeklo is actief in het gebied Gent en rondom Gent, Meetjesland, Leiestreek en Schelde.

RESOC Gent en rondom Gent organiseert overleg over arbeidsmarktbeleid en streekontwikkeling. Het overleg is een opportuniteit voor de ontwikkeling van intergemeentelijke initiatieven en de samenwerking geeft de regio meer slagkracht. Het kader voor deze initiatieven leggen we nu voor de volgende zes jaar vast in een Streekpact.

Dit sociaal-economisch document kwam er door de inzet van velen. Lokale besturen, sociale partners en middenveld hebben samen de basis gelegd voor dit ambitieus regionaal toekomstplan.

Binnen RESOC werden 3 thema 's geïdentificeerd die verder uitgediept werden in werkgroepen: (1) Ruimte voor economische ontwikkeling, (2) Gent en rondom Gent als regionale tewerkstellingspool

en (3) De economie van en voor de toekomst, die later een meer passende naam kreeg: 'Economische oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen'. De werkgroepen kwamen bijeen in september en oktober 2013. Resultaat van deze werkgroepen waren meer dan 100 acties. Na bespreking in een redactie- en klankbordgroep werden 38 acties weerhouden, die bekrachtigd werden door de plenaire vergadering van RESOC in december 2013. Deze acties zullen als hefboom dienen voor de hele regio.

Deze acties worden nu omgezet in een haalbaar programma dat rekening houdt met de uitvoerbaarheid, het engagement van de verschillende partners en de timing binnen een socio-economische context die niet altijd 'planbaar' is. Daarom moet er ook mogelijkheid zijn om in te spelen op nieuwe tendensen. We rekenen hiervoor op de inzet van alle regionale spelers en de werkende krachten van deze regio.

We willen benadrukken dat de acties enkel worden uitgevoerd indien ze prioritair zijn voor de partners en lokale besturen. RESOC zal acties ondersteunen op het moment dat er een duidelijke vraag bestaat en er zich opportuniteiten voordoen om de acties te realiseren. RESOC zal deze prioritaire acties faciliteren binnen een duidelijk afsprakenkader.

Om de acties 'tastbaar' te maken, hebben we gezocht naar goede praktijken. Deze goede praktijken zijn voorbeeldprojecten- of initiatieven uit de regio, die wij graag verder willen verspreiden en bekend maken. We willen benadrukken dat het hier om een niet-limitatieve lijst gaat.

Gedurende het hele ontwikkelingsproces van dit streekpact, kwamen we regelmatig bij een aantal 'transversale' thema's terecht. Deze thema's vormen de rode draad doorheen het Streekpact.

II. TRANSVERSALE THEMA'S

We willen een duurzame, veerkrachtige, innovatieve regio zijn die inspeelt op de demografische veranderingen, die inzet op de onderlinge versterking van stad en platteland en de bestrijding van armoede.

Duurzaamheid

De World Commission on Environment and Development van de Verenigde Naties omschrijft duurzaamheid in het rapport "Our Common future": Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.

Hierbij aansluitend kan een organisatie, lokaal bestuur of bedrijf aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) doen. MVO is een vorm van ondernemen gericht op economische prestaties (profit), met respect voor de sociale kant (people) en binnen de ecologische randvoorwaarden

(planet): de triple-P-benadering. Overleg met de stakeholders, of belanghebbenden van de organisatie, maakt deel uit van dit proces.

Veerkracht

Economieën groeien niet rechtlijnig. Economische activiteit is dynamisch, met perioden van relatieve snelle groei, gevolgd door perioden van stagnatie of recessie.

Het begrip 'veerkracht' wordt omschreven in "De veerkrachtcapaciteit van de Oost-Vlaamse economie – editie 2012". De definitie luidt als volgt: "Het vermogen van een regio om te reageren op een exogene schok of verstoring. Dergelijke schok kan divers van aard zijn (natuurramp, terrorisme, bankencrisis, sluiting, ...)". Van belang is de mate van veerkrachtigheid, de tijd die men nodig heeft om te herstellen en de mate van herstel. Hoe meer variatie en hoe meer potentieel aan bedrijvigheden en instellingen en hoe meer bruikbare bronnen van kennis in de regio, hoe groter de veerkracht.

Innovatieve besluitvoering

Innovatieve besluitvoering kenmerkt zich door innovatie, samenwerking en optimale afstemming tussen de betrokken partijen. Een voorbeeld van innovatieve besluitvoering is co-design, waarbij bestuur, ambtenaren en burgers samenwerken aan besluitvorming en een gemeenschappelijk doel nastreven. Co-design is een gestructureerde oproep om de beste ideeën van de burgers samen te brengen met de beste ideeën van de uitvoerders (ambtenaren). Co-design doet tevens appel op de verantwoordelijkheid van de burgers. Door hen deel te laten uitmaken van het wordings- en besluitvormingsproces is de betrokkenheid veel groter en bijgevolg stijgt het verantwoordelijkheidsbesef.

Een extra dimensie bij dit onderwerp is 'service co-design', nl. hoe kan de service gemaximaliseerd worden wanneer gebruikers en uitvoerders in een gestructureerd overleg worden samengezet.

Demografische verandering

De demografische verandering vormt één van de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst. Demografische verandering verwijst niet enkel naar ontgroening en vergrijzing, maar ook naar migratie en veranderende etnische samenstelling van de bevolkingsstructuur.

Vanaf de jaren 1960 deden er zich ook een aantal ontwikkelingen voor die wijzen op belangrijke veranderingen in huwelijk, gezin en andere leefvormen: een dalend geboortecijfer, een dalende huwelijksfrequentie, een sterk toegenomen echtscheidingsfrequentie en een veranderde samenstelling van de huishoudens.

Bevolkingsafname, veroudering en veranderingen in de bevolkingssamenstelling zijn het resultaat van drie demografische ontwikkelingen: vruchtbaarheid, mortaliteit en migratie.

De belangrijkste gemeenschappelijke karakteristieken van vruchtbaarheid, mortaliteit en migratie zijn verankerd in lokale contexten en omgevingen. Deze context heeft verschillende lagen: het

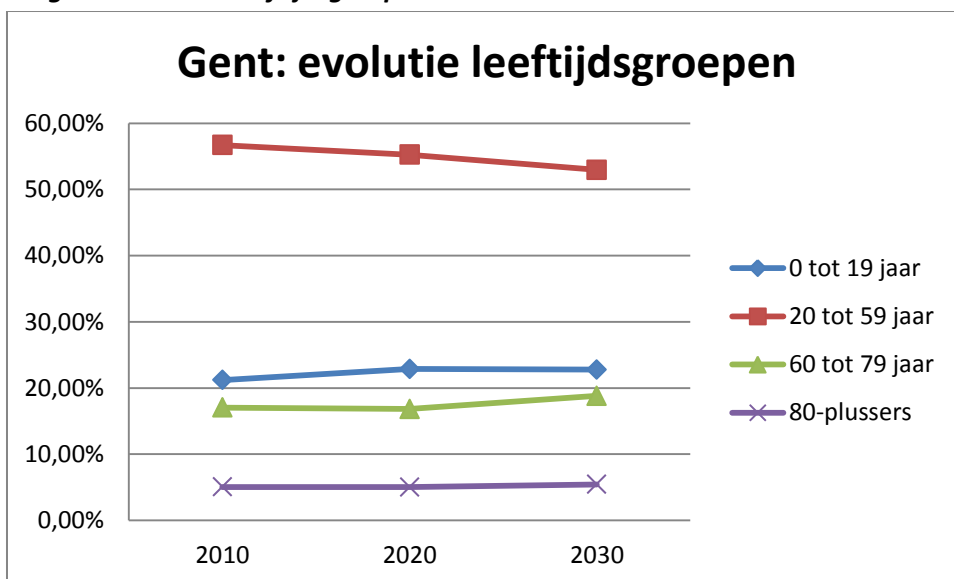
individu, het gezin, de gemeenschap, de federale staat en ten slotte het supranationale niveau. Beleidsvoering in de verschillende niveaus kunnen demografische evoluties beïnvloeden.

Inwonersaantallen en bevolkingsdichtheid

In 2008 woonden er 237.250 personen in stad Gent. Dit is de som van Belgen en buitenlanders die woonachtig zijn in stad Gent. In 2013 bedroeg dit cijfer 249.352 personen. Dit is een stijging van 5,10%. In 2013 waren er in de Gentse rand 148.053 inwoners.

In 2013 bedroeg de bevolkingsdichtheid in Gent 1.597 inwoners per vierkante kilometer. Dit is de verhouding van het totaal aantal inwoners in stad Gent en de oppervlakte van stad Gent. In 2013 bedroeg de bevolkingsdichtheid van de rand rond Gent 432 inwoners per vierkante kilometer¹.

Prognose evolutie leeftijdsgroepen

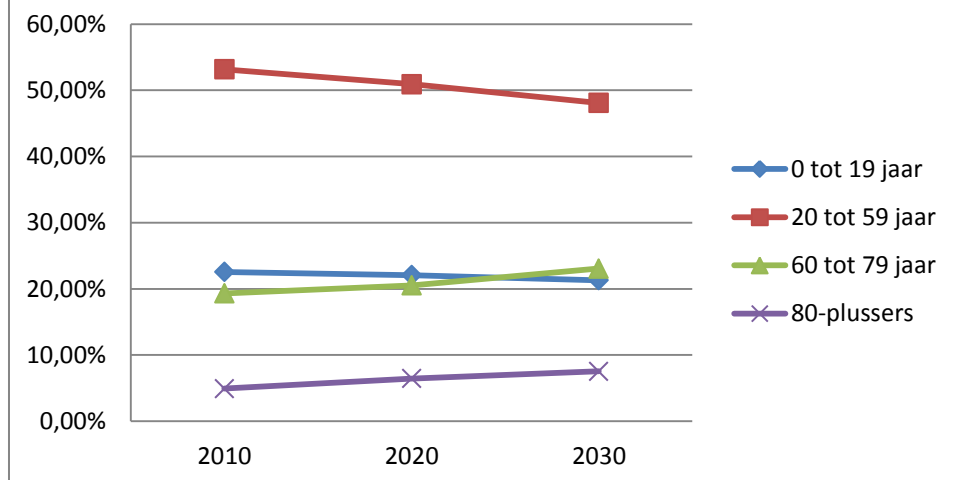

Bron: SVR Bevolkingsprojecties, cijfers maart 2011, gebaseerd op cijfers tot 2008

In de Gent neemt het aandeel van de 0 tot 19 jarigen toe van 21,20% in 2010 tot 22,7% in 2030. De leeftijdsgroep 20 tot 59 jarigen neemt af van 56,69% in 2010 tot 52,96% in 2030. Het aandeel van de leeftijdsgroep 60 tot 79 jarigen neemt toe van 17,04% in 2010 tot 18,82% in 2030. Ook het aandeel van de 80-plussers stijgt tussen 2010 en 2030 namelijk van 5,06% naar 5,44%.

¹ Bron: Provincie Oost-Vlaanderen Dienst Sociale Planning en Netwerking

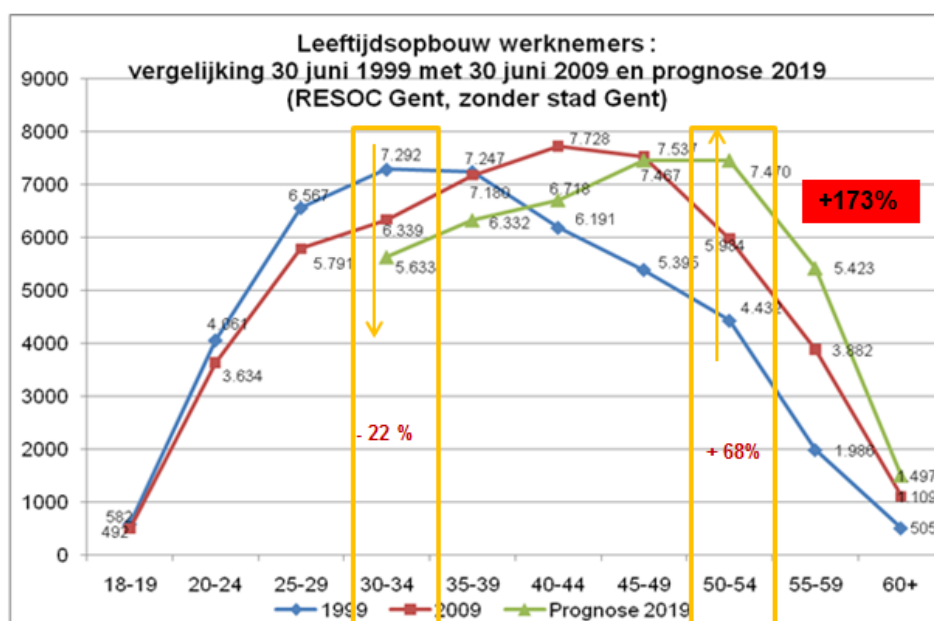
Rand Gent: evolutie leeftijdsgroepen

Bron: SVR Bevolkingsprojecties, cijfers maart 2011, gebaseerd op cijfers tot 2008

In de Gentse rand neemt het aandeel van de 0 tot 19 jarigen af van 22,56% in 2010 tot 21,3% in 2030. De leeftijdsgroep 20 tot 59 jarigen neemt af van 53,17% in 2010 tot 48,10% in 2030. Het aandeel van de leeftijdsgroep 60 tot 79 jarigen neemt toe van 19,33% in 2010 tot 23,07% in 2030. Ook het aandeel van de 80-plussers stijgt tussen 2010 en 2030 namelijk van 4,94% naar 7,53%.

Toekomstige krapte op de arbeidsmarkt in de rand rond Gent

Bron: WSE – eigen bewerking

Deze grafiek geeft een duidelijk beeld van de krapte op de arbeidsmarkt die vanaf 2020 zijn intrede zal doen in de 'rand rond Gent'. Immers op 20 jaar tijd (1999-2019) zien we een daling in de leeftijdsgroep 30-34 van 22%. Deze wordt nog tijdelijk 'opgevangen' door een sterke stijging van het aantal 50-54 jarigen t.o.v. 1999, maar nadien is dat potentieel niet meer ter beschikking, zodat we na 2020 stilaan maar zeker naar een krapte op de arbeidsmarkt gaan in deze regio.

Grijze druk en interne vergrijzing

De grijze druk is de verhouding tussen het aantal 60-plussers en het aantal 20- tot en met 59-jarigen. Deze coëfficiënt geeft weer hoe sterk de niet-meer-actieven wegen op de bevolking op actieve leeftijd.

In het Vlaams Gewest zien we tussen 2010 en 2030 een toename van 18 procentpunten, in Oost-Vlaanderen zien we een gelijkaardige toename van 16 procentpunten. De RESOC GRG regio blijft enigszins gespaard met een stijging van 10.7 procentpunten tussen 2010 en 2030. Deze lagere stijging is te wijten aan de lage stijging van 6.8 procentpunten in Gent tussen 2010 en 2030.

De interne vergrijzing is de verhouding tussen het aantal 80-plussers en het aantal 60-plussers. Deze coëfficiënt geeft dus aan hoeveel hoogbejaarden er zijn binnen de groep ouderen (de verwitting binnen de vergrijzing).

Voor 2010 zien we in het Vlaams Gewest, Oost-Vlaanderen en in de RESOC GRG een gelijkaardige beweging, namelijk een stijging van ongeveer 21% naar 23%. In Gent ligt de interne vergrijzing in 2010 nog boven het gemiddelde maar tegen 2030 zwakt ze af tot onder het gemiddelde ².

Gedetailleerde cijfers zijn opgenomen in het cijferboek (in bijlage).

Stad en platteland versterken elkaar

De regio Gent en rondom Gent wordt gekenmerkt door verstedelijkte kernen, maar ook erg landelijke gebieden. Hier liggen kansen voor multifunctionele landbouw, stadslandbouw, korte keten met levering van landbouwproducten uit de rand in het stedelijke gebied, sierteelt, hoevertoerisme, boerenmarkten en rechtstreekse verkoop.

De rand- en plattelandsgemeentes vervullen unieke functies voor de verstedelijkte samenleving, zowel voor de plattelandsbewoner als voor de stedeling: kansen voor landbouw en andere economische activiteiten: het aanbieden van open ruimte, natuur en bossen, stilte en rust, recreatiemogelijkheden, kansen voor landelijk wonen, een gezellig dorpsleven met een sterk sociaal-cultureel aanbod, beheersbaarheid van sociale conflicten, ...

De sterk verschillende graad van verstedelijking binnen onze regio blijkt ook uit de classificering die door Belfius is opgesteld voor de Vlaamse gemeentes (zie onderstaande tabel). De gemeentes van onze regio vallen volgens deze indeling in 7 verschillende clusters.

Deze verscheidenheid bewijst het potentieel van onze regio inzake onderlinge versterking.

Samenvatting van de 16 clusters van Vlaamse gemeentes		
Woongemeentes	Inkomens > regionaal gemiddelde	
	In landelijke zones	Destelbergen, Oosterzele
	In de stadsrand	Melle, Merelbeke
	Agglomeratiegemeentes met tertiaire activiteit	
	Residentiële randgemeentes met hoge inkomens	
Landelijke gemeentes	Verstedelijking < regionaal gemiddelde	

² Cijfers Provincie Oost-Vlaanderen Dienst Sociale Planning en Netwerking

	Kleine landbouwgemeentes	
	Erg landelijke gemeentes met sterke vergrijzing	Moerbeke
	Landelijke of verstedelijkte plattelandsgemeentes met sterke demografische groei	Lochristi
Gemeentes met een concentratie van economische activiteit	Industriële tertiaire activiteit > regionaal gemiddelde	
	Landelijke en landbouwgemeentes met industriële activiteit	
	Verstedelijkte plattelandsgemeentes met industriële activiteit en demografische groei	
	Steden en agglomeratiegemeentes met een industrieel karakter	
Agglomeratiegemeentes	Inkomsten < regionaal gemiddelde	
	Weinig verstedelijkte gemeentes met demografische achteruitgang	Wachtebeke
	Sterk verstedelijkte gemeentes met lage inkomens	Evergem, Zelzate
Centrumgemeentes	Centrumfunctie > regionaal gemiddelde	
	Middelgrote steden	
	Regionale steden	
	Grote en regionale steden - hoofdplaatsen	Gent
Toeristische gemeentes	Toeristische activiteit > regionaal gemiddelde	
	Kustgemeentes	

Bron: Belfius, eigen bewerkingen

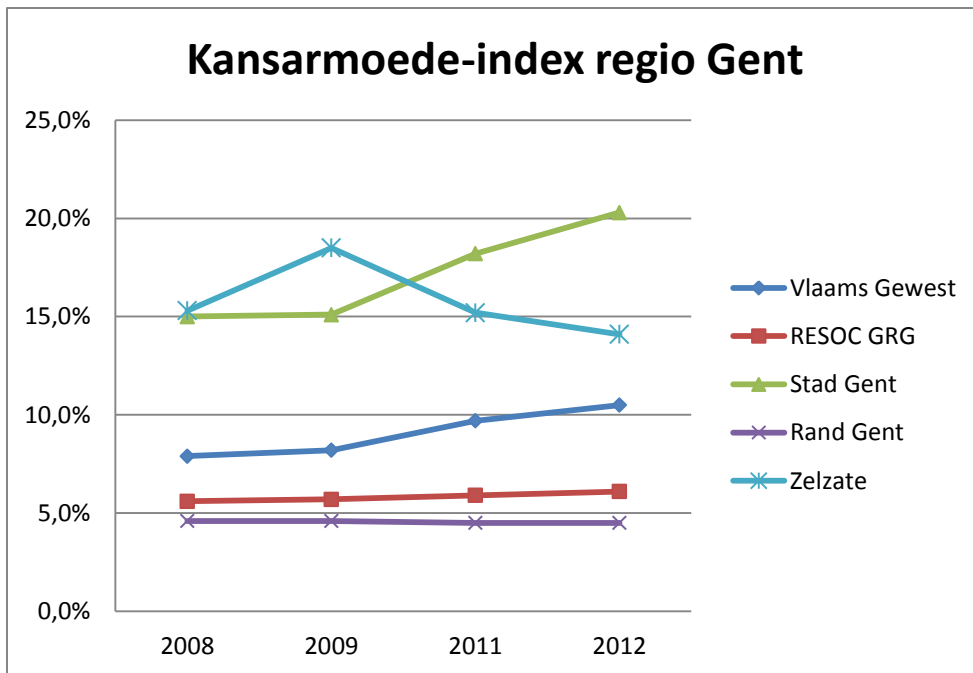
Armoedebestrijding

Armoede is een complex gegeven waarin elementen spelen als arbeid, inkomen, huisvesting, gezondheid, sociale context enz. Daarom vergt armoedebestrijding ook een horizontale aanpak. Hierbij is er nood aan een centraal aanstuurpunt vanuit het beleid.

Eenzijds vraagt dat een goede kennis van het terrein, o.a. om de verborgen armoede te detecteren, anderzijds is plattelandarmoede duidelijk iets anders dan de armoede die we kennen in de stad. Daarom is een gedifferentieerde aanpak noodzakelijk, en is vaak maatwerk noodzakelijk.

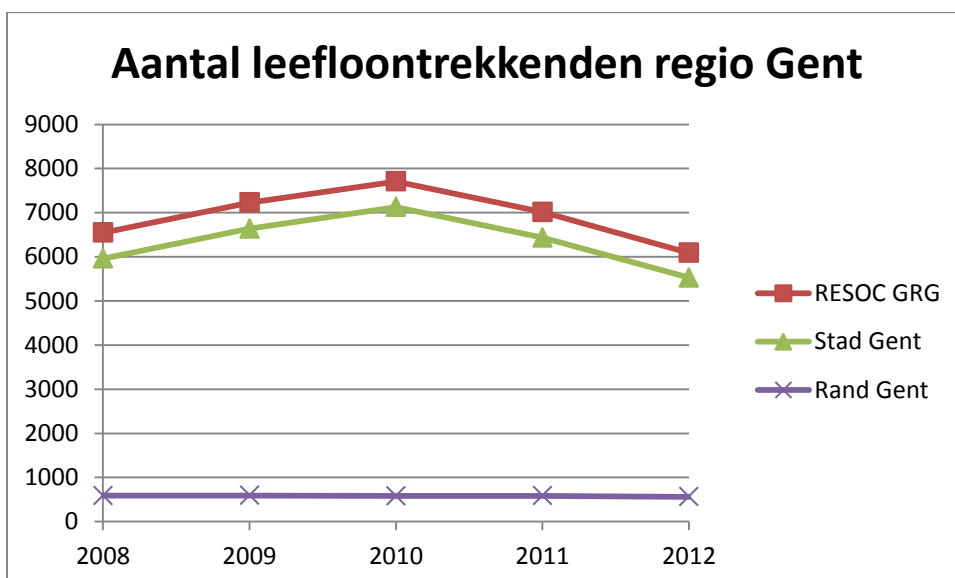
Hoe dan ook moeten we er naar streven om de toegankelijkheid van de hulpverlening én de zelfredzaamheid te vergroten.

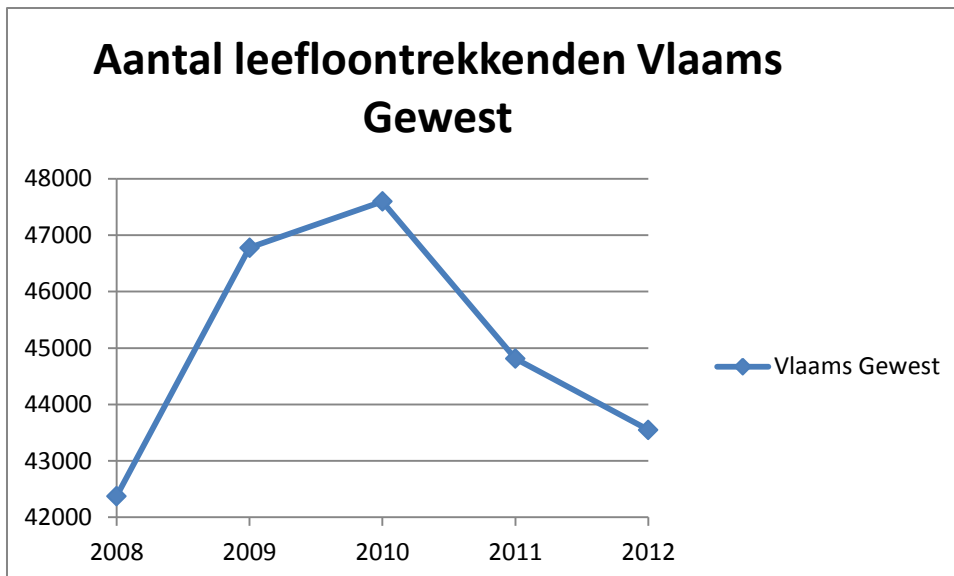
Kansarmoede-index en evolutie aantal leefloontrekkenden

Bron: Gemeentelijke profielschets, eigen bewerkingen

De kansarmoede-index geeft het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin, gedeeld door het totaal aantal geboortes over een periode van vier jaar (in percentages). Kansarmoede wordt gedefinieerd als een duurzame toestand waarbij mensen beknut worden in hun kansen om voldoende goederen, zoals onderwijs, arbeid en huisvesting te hebben. De index gaat op Vlaams niveau omhoog en deze trend wordt ook doorgetrokken naar RESOC GRG-niveau. De meeste gemeentes blijven onder het Vlaams gemiddelde. Behalve dan Gent en Zelzate, met Gent zelfs het dubbele van het Vlaams gemiddelde.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, eigen bewerkingen

Het leefloon is een minimuminkomen voor wie niet over toereikende bestaansmiddelen beschikt, noch in staat is deze te verwerven. Het bedrag is afhankelijk van de gezinssituatie. Van 2008 tot 2010 is er een stijging van het aantal leefloontrekkenden in het Vlaams Gewest, van 2010 tot 2012 is er terug een daling. Gent en RESOC Gent en rondom Gent volgen deze trend.

De cijfers zijn jaarcijfers. Ze komen overeen met de berekening van het aantal begunstigden tijdens een bepaald jaar. Iemand die in de loop van eenzelfde jaar gedurende meerdere periodes van een steun heeft genoten, wordt slechts één keer geteld.

III. HEFBOMEN VOOR EEN STERKE REGIO

1. RUIMTE VOOR ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Het is onze ambitie om Gent en Rondom Gent uit te bouwen tot een regio waar er voldoende ruimte is voor ondernemerschap. Met het begrip 'ruimte' wordt zowel naar fysieke ruimte als sociaal-economische ruimte om te ondernemen verwezen.

Een sterke economie begint met sterke ondernemingen. Zij zorgen voor werkgelegenheid en welvaart in de regio. We willen ondernemerschap in de regio ondersteunen zodat goede ideeën kunnen omgezet worden in nieuwe bedrijvigheid. Het aantal startende ondernemingen moet stijgen. Daarom moet het imago van ondernemerschap verbeterd worden en zetten we in op de begeleiding van jonge starters.

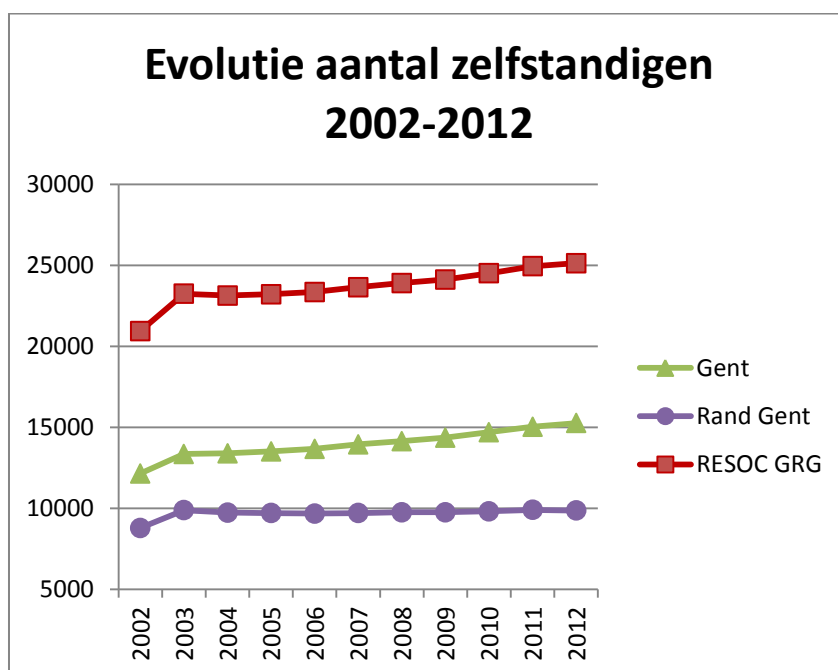
De volgende thema's komen in beeld als men het heeft over fysieke ruimte om te ondernemen:

- ruimte voorzien om verdere (duurzame) economische ontwikkeling mogelijk te maken;
- werk maken van betaalbare vestigingsplaatsen voor ondernemingen;
- rationeel omspringen met de beschikbare ruimte door onder meer bij de vestiging van winkels,

kantoren, bedrijven en de inplanting van bedrijventerreinen aandacht te hebben voor inbreiding en voor het juiste bedrijf op de juiste plaats, tevens actief werk maken van de bestrijding van leegstaande bedrijfsruimten;

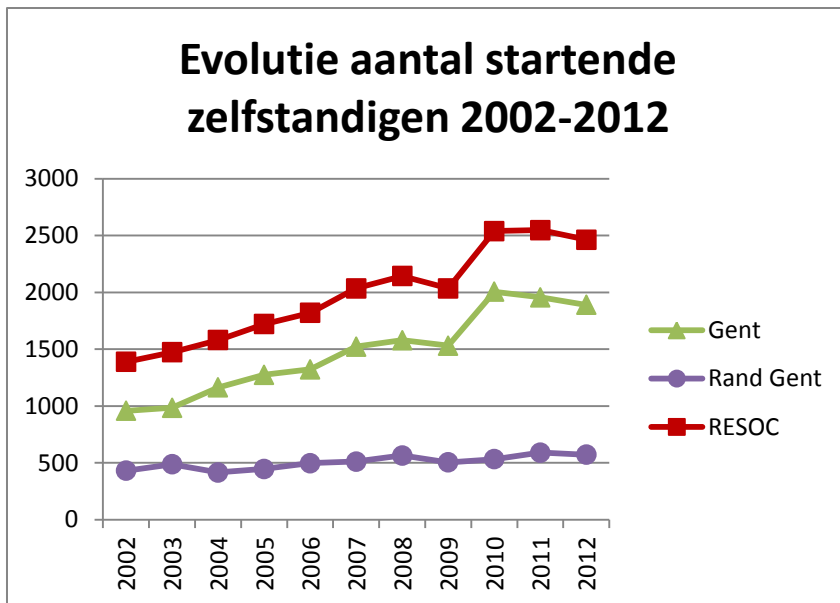
- prioritair inzetten op de herontwikkeling en sanering van brownfields;
- maximaal inzetten op duurzaamheid bij de ontwikkeling van greenfields;
- duurzame bedrijventerreinen, bereikbaarheid van bedrijventerreinen, bedrijventerreinmanagement;
- kernversterking en detailhandelsbeleid;
- mobiliteit;
- ruimtelijke aspecten van de haven.

Ondernemen in Gent en rondom Gent

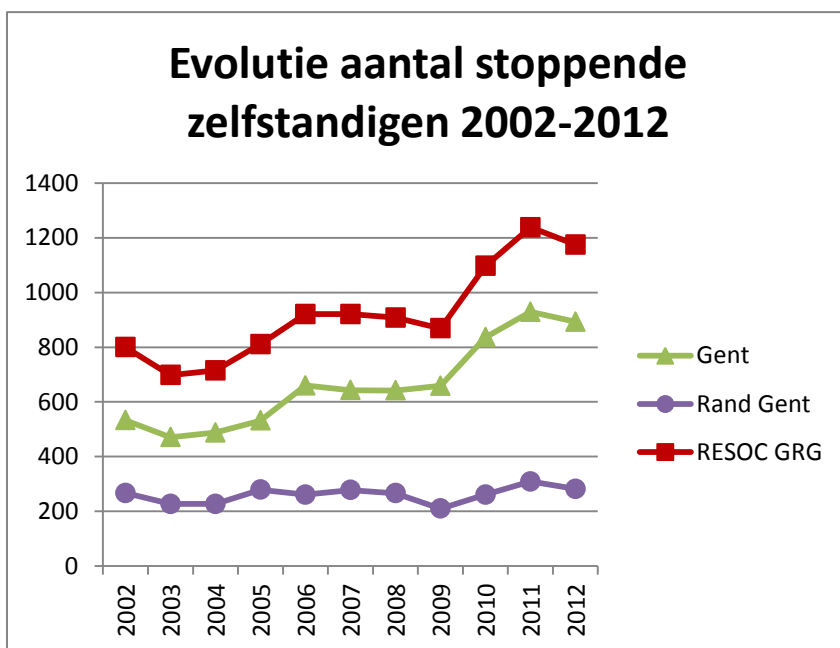
Bron: RSVZ, Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Het aantal **zelfstandigen (inclusief helpers)** in de RESOC GRG is met 20% gestegen in 10 jaar tijd (2002-2012) t.o.v. 17% in het Vlaams Gewest. In 2012 waren in de RESOC 25.129 zelfstandigen actief en in het Vlaams Gewest 419.662.

Bron: RSVZ, Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Het aantal **startende zelfstandigen (inclusief helpers)** in de RESOC GRG is gestegen in de periode 2002-2012, zelfs met 77% tot 2.463 starters in 2012. In Vlaanderen is dit aantal met 55% gestegen.

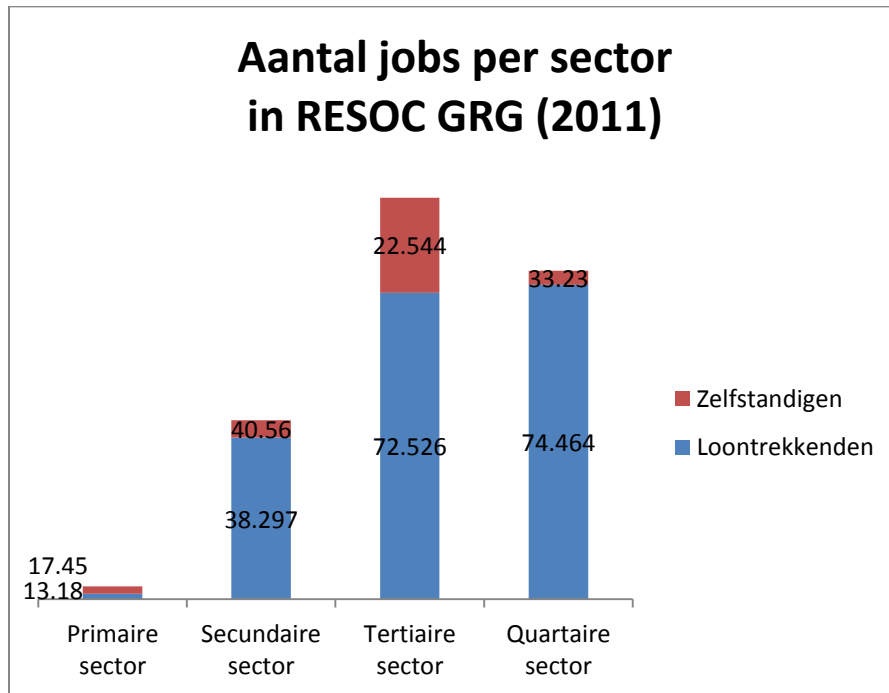
Bron: RSVZ, Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Ook het aantal **stoppende zelfstandigen (inclusief helpers)** in de RESOC is in deze periode fors gestegen, met 47% tot 1.175 stoppers in 2012. In Vlaanderen is dit aantal met 30% gestegen.

De cijfers leren ons de volgende zaken over het **ondernemerslandschap** in Gent en Rondon Gent: in 2010 waren in de stad Gent 7.244 ondernemingen actief met in totaal 149.105 werknemers. In de RESOC GRG waren er in dat jaar 10.453 ondernemingen actief met in totaal 182.559 werknemers.

Het grootste deel hiervan waren bedrijven met 1 tot 19 werknemers³. Een gedetailleerde onderverdeling naar gemeente van de RESOC en een indeling in werknemerscategorieën is opgenomen in een tabel in het cijfer rapport (in bijlage).

Een Streekpact moet ook rekening houden met **de sectorale indeling** van de regionale economie, omdat elke sector andere behoeften kent.

Bron: WSE (op basis van gegevens RSVZ en RSZ)

De vervaardiging van transportmiddelen en de metaalsector is een belangrijke tak van de industrie in de regio. Dit is de enige secundaire sector (maaksector) in de Gentse regio die duidelijk hoger dan het Vlaamse gemiddelde scoort qua tewerkstelling, maar de volledige secundaire sector krimpt wel wat betreft tewerkstelling. Vooral de tewerkstelling in energie, water en afvalverwerking kende de voorbije jaren een sterke groei, maar voorlopig blijft dit een vrij bescheiden sector in absolute aantallen.

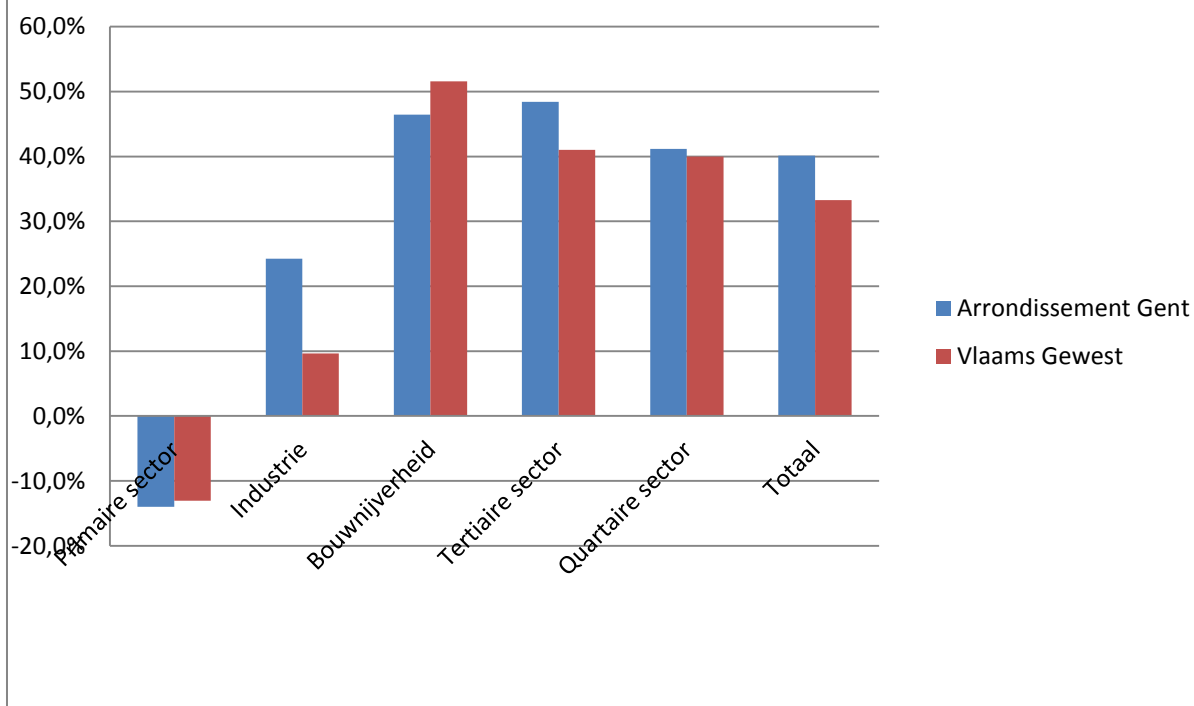
De sectoren met de grootste vraag naar hoogopgeleid personeel staan vrij sterk qua tewerkstelling.

Zakelijke dienstverlening, informatica-media-telecom en financiële diensten zijn geconcentreerd in de 'Vlaamse Ruit' rond Brussel-Leuven-Antwerpen-Gent, en daar pikt de Oost-Vlaamse bevolking zijn graantje van mee. Oost-Vlamingen werken meer dan gemiddeld in de quartaire sector. Stadsregio Gent kan zijn centrumfunctie verzilveren, met een relatief hoge tewerkstelling in zowat elke quartaire subsector⁴.

³ Sociaal-economische situatieschets van Oost-Vlaanderen 2013, Provincie Oost-Vlaanderen. Op basis van gegevens van RSZ en RSVZ.

⁴ Oost-Vlaanderen 2013 Arbeidsmarktanalyse, VDAB.

Groei in BTW (2003-2011)

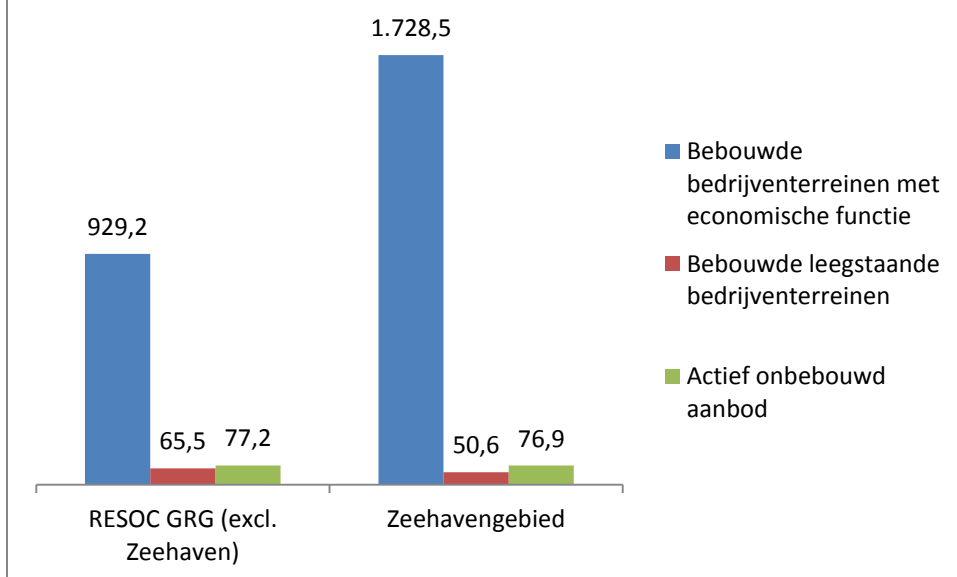
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), eigen bewerkingen.

De groei in Bruto Toegevoegde Waarde (BTW) van het arrondissement Gent wordt vergeleken met die van het Vlaams Gewest. Het arrondissement Gent kent een sterkere totale groei (+ 40,1%) dan het Vlaams Gewest (+ 33,3%) tussen 2003 en 2011. In vergelijking met het Vlaams Gewest (9,6%) kent het arrondissement Gent een veel sterkere stijging van de industrie (24,3%), maar de bouwnijverheid daalt wel licht in vergelijking met het Vlaams Gewest. Ook in de tertiaire sector is er een grotere stijging in het arrondissement Gent (48,4%) dan in het Vlaams Gewest (41,0%).

Fysieke ruimte om te ondernemen

In het cijferboek (zie bijlage) werden cijfers opgenomen over de bezetting van bedrijventerreinen per gemeente in het RESOC GRG-gebied. In onderstaande grafiek zijn de gegroepeerde gegevens opgenomen.

Fysieke ruimte om te ondernemen in RESOC GRG (in ha) (2013)

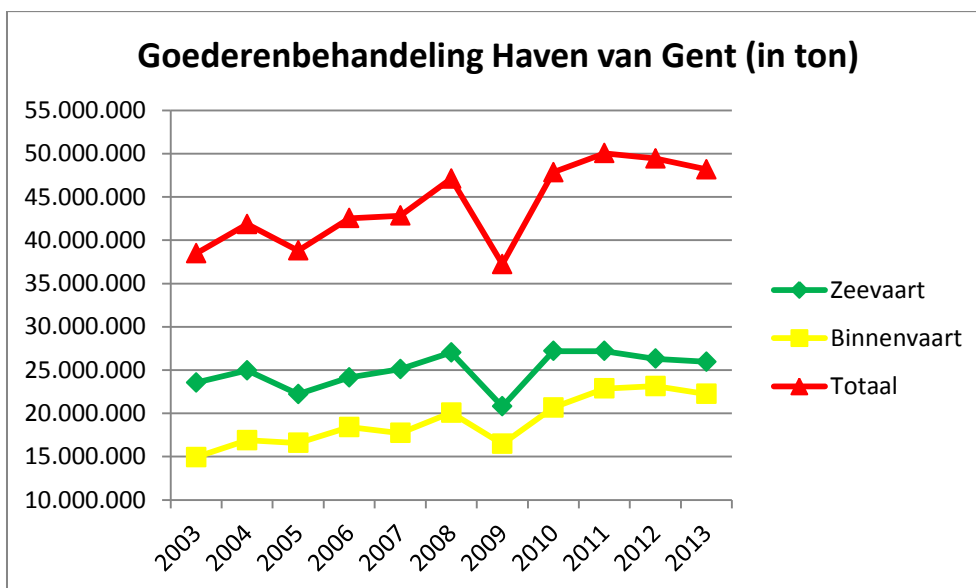

Bron: 2013 Sociaal-economische situatieschets van Oost-Vlaanderen, Provincie Oost-Vlaanderen.

In het niet-zeehavengebied hebben Gent (567,5 ha) en Evergem (125,7 ha) de grootste bebouwde bedrijventerreinen. Evergem heeft het grootste actieve aanbod (58,0 ha), gevolgd door Gent (16,9 ha).

De haven van Gent

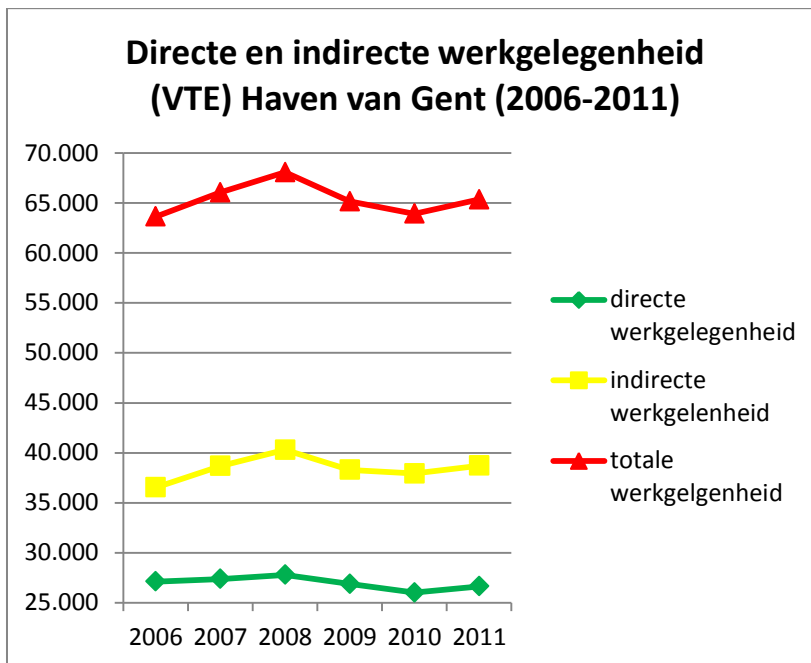
Het sociaal-economisch belang van de haven van Gent kan nauwelijks worden overschat. Jaarlijks zorgt de haven voor een toegevoegde waarde van meer dan 7 miljard euro.

Bron: Vlaamse Havencommissie, SERV

In 2013 behandelde de Gentse haven 48,2 miljoen ton **goederen**. Het is de grootste drogebulkhaven

van Vlaanderen, met o.a. ruwe mineralen en bouwmaterialen, meststoffen, ertsen, landbouwproducten, chemische producten en voedingsproducten. De overslag van containers is er eerder gering. Zweden (roll-on-roll-offverkeer van auto's en vrachtwagens) is de voornaamste handelspartner, gevolgd door Rusland (staal) en Brazilië (ijzererts en fruitsap). In 2013 was de **overslag via binnenvaart** goed voor 22,2 miljoen ton⁵.

Bron: Vlaamse Havencommissie, SERV

In 2011 bedroeg de **directe werkgelegenheid** in de haven van Gent meer dan 26.600 VTE. Met de autoassemblage en de staalindustrie is de haven van Gent in de eerste plaats een industriehaven: bijna 19.600 VTE waren in 2011 in de industrie tewerkgesteld. Dit is meer dan 70% van de werknemers in de haven. Met 2.921 VTE was de maritieme cluster goed voor 11% van de directe werkgelegenheid in 2011. De **indirecte werkgelegenheid** van de haven van Gent bedroeg in 2011 38.700 VTE. De totale werkgelegenheid van de Gentse haven bedroeg dus in 2011 65.300 voltijdse banen⁶.

1.1 Ruimte voor (sociaal) ondernemen, startersbeleid en de promotie van ondernemerschap

RESOC GRG wil het ondernemerschap aanmoedigen in onze regio. We willen startende ondernemingen en (pre-)starters ondersteunen via een goede begeleiding. We willen ook de Vlaamse, provinciale, lokale en sectorale initiatieven rond ondernemen steunen.

RESOC wil binnen het kader van de vernieuwde regelgeving sociaal ondernemen promoten. Ook duurzaam ondernemen zal gepromoot worden.

⁵ Haven van Gent houdt stand in 2013 dankzij droge bulk en ro/ro. Persbericht Haven van Gent, 9-01-2014.

⁶ Merckx, J.P. en D. Neyts, "De Vlaamse havens – Feiten, statistieken en indicatoren voor 2012", Vlaamse Havencommissie, Brussel, 2013

1.1.1 Actie: Gemeentelijke dienstverlening naar ondernemers met focus op starters optimaliseren

RESOC zal onderzoeken hoe een gemeentelijk ondersteuningsbeleid t.a.v. ondernemers het best kan vormgegeven worden.

We engageren ons om het draagvlak en de mogelijkheden af te toetsen rond de oprichting van een collectief ondernemersloket voor de gemeentes van de regio. Dit collectief ondernemersloket richt zich tot startende en bestaande ondernemingen. In overleg met de lokale besturen worden de taken bepaald. Mogelijke taken van een regionaal ondernemersloket kunnen zijn: bevordering van creativiteit en ondernemerschap in het onderwijs, ondersteuning van startende ondernemers (regelgeving, sociale zekerheid, ...), afstemming van verschillende lokale/regionale regels e.d., begeleiding bij overdracht van familiale ondernemingen, stimuleren tot internationalisering, ... Het loket kan fysiek en/of digitaal vormgegeven worden. Een voorbeeld van stedelijke ondersteuning is het Ondersteuningspunt Ondernemers Gent (OOG). Dit is de stedelijke toegangspoort voor Gentse Ondernemers. Zij kunnen hier terecht voor informatie over steunmaatregelen, vergunningen, investeringsplannen, ...

www.oogent.be

Het is niet de bedoeling om het huidige initiatief rond het OOG uit te rollen, maar wel om in de regio een gelijkaardig initiatief op te richten.

Het engagement van RESOC voor deze actie is afhankelijk van de goedkeuring van subsidies.

We onderzoeken hoe de gemeentelijke ondersteuning t.a.v. ondernemers het best georganiseerd wordt en welke rollen kunnen opgenomen worden door de lokale besturen en de werkgeversorganisaties.

1.1.2 Actie: Ervaringsuitwisseling over gemeentelijk investeringsbeleid opzetten

Lokale besturen zijn belangrijke investeerders in de lokale economie omdat zij verantwoordelijk zijn voor de creatie van openbare faciliteiten, publieke infrastructuur, ...

De investeringen van lokale besturen zijn goed zijn voor een kleine helft van alle overheidsinvesteringen in ons land. In 2011 deden de lokale besturen en OCMW's samen 2,1 miljard euro investeringen, waarvan 66% besteed werd aan de bouwsector⁷.

We moeten er alles aan doen om te vermijden dat de economische crisis een negatieve impact heeft op de lokale investeringscapaciteit, omdat deze investeringen een belangrijke motor zijn van economische bloei in de regio, naast de private investeringen.

RESOC zal een overlegtafel organiseren om uitwisseling over het investeringsbeleid te stimuleren en samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken.

⁷ Burger zal besparingen van lokale besturen goed voelen, ook al saneren gemeenten en OCMW's eerst in eigen huis. Persbericht VVSG, 5 november 2013.

1.1.3 Actie: Sociaal en duurzaam ondernemen promoten

Er is nog heel wat talent dat ingezet kan worden. Het gaat om personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, zoals personen met een arbeidshandicap, allochtonen, kortgeschoolden, langdurige werkzoekenden, mensen met een leefloon, mensen in armoede, mensen met een medische, mentale, psychische of psychiatrische (MMPP – problematiek), ex-gedetineerden, ... We willen deze mensen toeleiden naar werk bij bedrijven uit de reguliere economie. Indien dit geen haalbare kaart is, dan biedt de sociale economie een opvangnet, al dan niet tijdelijk. Dit kan bij de maatwerkbedrijven (beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen, invoegbedrijven) en bij initiatieven uit de lokale diensteneconomie.

De regierol sociale economie voor lokale besturen bestaat uit de ontwikkeling van een beleidsvisie op lokale sociale economie en het faciliteren van de samenwerking met en tussen de sociale economie. RESOC wil inzetten op het faciliteren en ondersteunen van de regierol sociale economie.

www.socialeconomie.be

RESOC wil samen met de sociale partners de lokale besturen stimuleren om de werkgevers in de gemeente te informeren over de mogelijkheden van sociaal ondernemen en tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen voor kansengroepen. RESOC wil het Maatwerkdecreet op maat vertalen naar de lokale besturen. Ook de Provincie Oost-Vlaanderen zal op dit gebied acties ondernemen.

RESOC wil het Vlaams beleidskader rond duurzaam ondernemen op maat vertalen naar de lokale besturen. We willen lokale besturen ook motiveren om principes van duurzaam ondernemen toe te passen in de interne organisatie en om sociaal en duurzaam ondernemen te versterken via de gemeentelijke koopkracht (overheidsopdrachten).

1.2 Buurteconomie en detailhandel ondersteunen

RESOC wil gemeentes ondersteunen in het kernversterkend detailhandelsbeleid en leegstandsbestrijding.

Het is belangrijk om te blijven zorgen voor een micro-aanbod voor bewoners op lokaal niveau om de leefbaarheid van dorpskernen te garanderen. Zo spelen bereikbare buurtwinkels een belangrijke rol in de behoefte van ouderen om langer zelfstandig te blijven wonen. Maar ook buurtscholen, kinderopvang, faciliteiten voor ontspanning en informatieverstrekking, ... kunnen best op lokaal niveau verankerd worden. Een goede wisselwerking tussen het kernversterkend beleid en een actief betrokken buurtwerking draagt ook bij tot meer sociale cohesie.

1.2.1 Actie: Onderzoek naar lokale economie dissemineren

RESOC wil lokale besturen ondersteunen in het versterken van het lokale economische weefsel met het oog op het aantrekken van nieuwe ondernemers. Hiertoe zullen we onderzoeksresultaten⁸ op het vlak van detailhandel en lokale economie dissemineren. Maar we zullen ook via bijvoorbeeld een

---

⁸ Om een beter inzicht te krijgen in het Oost-Vlaams handelsapparaat en de koopstromen heeft de Economische Raad voor Oost-Vlaanderen (EROV vzw), in opdracht van het provinciebestuur, de studie 'Detailhandelonderzoek Oost-Vlaanderen' laten uitvoeren door Adviesbureau Marketing en Onderzoek (ABM). Deze studie biedt gemeenten een schat aan informatie over het winkelapparaat, de koopvlucht, koopbinding en koopattractie en is een handig hulpmiddel bij het beoordelen van vergunning- en startersaanvragen, het afbakenen van het kernwinkelgebied, het uitwerken van een Minder Hinderplan, de bestrijding van leegstand, de opmaak van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan.

lerend netwerk onderzoeken hoe we het beleid beter op elkaar kunnen afstemmen.

Daarnaast zal de opmaak van gemeentelijke strategisch commerciële plannen gestimuleerd worden. Ook de Provincie Oost-Vlaanderen zal op dit gebied acties en projecten initiëren.

De gemeente Merelbeke wil enkele acties uitvoeren die zijn opgenomen in de huidige goedgekeurde detailhandelsvisie, namelijk het voeren van een buurtwinkelbeleid, het informeren en stimuleren van de horecasector en het ontwikkelen van een cadeaucheque ter promotie van de lokale handels- en horecazaken. Daarnaast wordt er ook een commercieel strategisch plan opgemaakt.

www.merelbeke.be

RESOC zal onderzoek over lokale economie in kaart brengen, intervisie organiseren en een signaalfunctie opnemen indien dat opportuun is.

1.3 Regional branding

We willen de regio Gent en Rondom Gent promoten als interessante vestigingslocatie voor bedrijven. Er zijn heel wat opportuniteiten om het imago van deze streek sterker te maken. De rand rondom Gent profiteert maximaal van een stad met vele troeven, maar die dynamiek werkt ook omgekeerd. RESOC wil inzetten op de dynamisering en uitwisseling tussen stad en rand.

De regio Gent en Rondom Gent beschikt over heel wat troeven:

- een divers economisch weefsel;
- een uitgebreid opleidings- en onderzoeksaanbod;
- een grote internationale haven;
- het werkgelegenheidsaanbod, de vergroening en de vergrijzing bieden kansen voor jobcreatie;
- een mooi toeristisch aanbod;
- ...

Om het bewustzijn over die troeven te versterken, moet het imago van de regio Gent en Rondom Gent worden versterkt. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van het sterke merk 'Gent', en haar internationale uitstraling, om de hele regio te promoten.

1.3.1 Actie: Regional branding op het vlak van economie en werk uitbouwen

RESOC engageert zich om het merk 'Gent en rondom Gent' te ontwikkelen. De betrokken stakeholders zijn de gemeentes, provinciale diensten en sectororganisaties. De focus ligt op het promoten van Gent en rondom Gent als economische regio, met aandacht voor haar economische speerpunten, zoals de haven van Gent. Er kan verder gebouwd worden op bestaande initiatieven, zoals 'Gent, Bloemenregio' en 'Ghent Bio-Economy Valley', die zeker ingrediënten moeten zijn van dit merk.

Het engagement van RESOC voor deze actie is afhankelijk van de goedkeuring van subsidies.

'Gent, Bloemenregio' is een mooi voorbeeld van hoe regional branding zich zou kunnen ontwikkelen. Enkele voorbeelden van de bloeiende sierteelt en groenbranche zijn: Op de Siertoer, promotie van

de 'de Gentse Azalea' als Europees streekproduct (stond in ons vorige Streekpact), Open-tuindagen, het proefcentrum voor sierteelt, de Gentse plantentuin, ...

www.gentbloemenregio.eu

Ook het volgende initiatief is een sterk verhaal van regional branding. Ook het volgende initiatief is een sterk verhaal van regional branding. 'Ghent Bio-Economy Valley' (GBEV), waarvan de leden gevestigd zijn in de Haven van Gent, is een voortrekker in Europa wat betreft biogebaseerde producten en materialen. De organisatie zet o.a. in op clustervorming, een mooi voorbeeld hiervan is de bioraffinaderijcluster aan het Rodenhuizedok dat met de productie van zowel bioethanol, biodiesel als bio-elektriciteit als het grootste geïntegreerde productiecomplex voor bio-energie binnen Europa kan beschouwd worden. Verder doet GBEV aan onderzoek, bewustmaking van het brede publiek en geeft het technologische bijstand en advies. Bio Base Europe Pilot Plant, eveneens gevestigd in de Haven van Gent, is een flexibele, onafhankelijke en gediversifieerde pilootfaciliteit voor de ontwikkeling, opschaling en proefproductie van biogebaseerde producten en processen. Bio Base Europe Pilot Plant helpt bedrijven uit heel de wereld om hun biogebaseerde processen op te schalen en te industrialiseren. GBEV en Bio Base Europe Pilot Plant hebben Gent op de kaart gezet als toonaangevende Europese regio op het vlak van industriële biotechnologie en biogebaseerde economie.

www.bbeu.org

RESOC wil een trekkersrol opnemen inzake regional branding van de regio Gent en rondom Gent op socio-economisch vlak. RESOC zal hierbij onderzoek uitvoeren, intervisie stimuleren en partners informeren.

1.4 Regionale belangen op het vlak van ruimtelijke economie behartigen

Het decreet Ruimtelijke Economie van 4 juli 2012 stelt drie doelstellingen voorop:

1. het voorzien van voldoende geschikte bedrijfshuisvestingsmogelijkheden in lijn met de economische ambities van Vlaanderen en gebaseerd op een transparante monitoring;
2. het doelmatiger (snel, efficiënt en effectief) maken van het ontwikkelingsproces van bedrijventerreinen zowel op het vlak van bestemming als invulling;
3. het bewerkstelligen van zorgvuldig ruimtegebruik en het vergroten van de duurzaamheid en verlengen van de levensduur van bedrijventerreinen.

RESOC wil inzetten op gemeenschappelijke visiebepaling op het vlak van gemeentelijke ruimtelijke economie en op elementen die de gemeentes ruimtelijk binden.

1.4.1 Actie: Beleidsplan Ruimte Vlaanderen opvolgen

In het nieuwe Beleidsplan Ruimte schetst men het kader voor de ruimtelijke ordening in Vlaanderen. Het Beleidsplan Ruimte zal de opvolger zijn van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat dateert uit 1997. Het Beleidsplan Ruimte moet een antwoord bieden op enkele grote uitdagingen van de toekomst: schaarse ruimte, toenemende files, de vergrijzing van de bevolking en de

klimateverandering. In mei 2012 stelde de Vlaamse regering haar visie voor op ruimtelijke ordening in het Groenboek Ruimte. Die visie dient als startpunt voor de maatschappelijke discussie over ruimtelijke ordening in Vlaanderen.

www.beleidsplanruimte.be

RESOC wil mee helpen bepalen hoe we ons als regio kunnen profileren, wil waken over de betrokkenheid van alle regionale stakeholders en wil de belangen van de regio bewaken. We zullen hierrond regelmatig overleg plegen.

1.5 Duurzame bedrijventerreinen en bedrijventerreinmanagement ondersteunen

RESOC wil werk maken van de verduurzaming van bedrijventerreinen in de regio. Bovendien wil ze duurzaam bedrijventerreinmanagement stimuleren.

We moeten hierin wel een onderscheid maken tussen bedrijventerreinen binnen en buiten de Gentse haven. Bedrijventerreinen in de haven zijn een Vlaamse bevoegdheid. Het is dus belangrijk om op dit vlak goed samen te werken.

1.5.1 Actie: Informatie vanuit de database van bedrijventerreinen bekendmaken

We streven naar een intergemeentelijke visie op het vlak van bedrijfshuisvesting. Beschikbare gegevens over bedrijventerreinen moeten maximaal uitgewisseld worden.

Via 'MAGDA GEO' kunnen gemeentes online zoeken naar beschikbare bedrijfskavels op bestaande bedrijventerreinen (gegevens van het Agentschap Ondernemen) en naar bedrijfsgegevens uit de VKBO (Verrijkte Kruispuntbank van Ondernemingen). Deze databank wordt operationeel in het voorjaar van 2014 en zal bij de lokale besturen worden gepromoot door het Agentschap Ondernemen en VVSG.

www.agentschapondernemen.be

RESOC engageert zich om het gebruik van MAGDA GEO te promoten bij de lokale besturen, in afstemming met het Agentschap Ondernemen en VVSG.

1.5.2 Actie: Bedrijventerreinmanagement en verduurzaming van bedrijventerreinen stimuleren

Een duurzaam bedrijventerrein creëert pluspunten voor de bedrijven door kosten te delen en mee een aangename werkomgeving te ontwikkelen, wat uiteindelijk resulteert in een positief bedrijfsimago. Door samen te werken zijn bedrijven beter gewapend om te voldoen aan de wijzigende en toenemende voorschriften en richtlijnen inzake rationeel energieverbruik, afvalstromen, CO₂-normen en ruimte- en milieubeheer. Ook voor de overheid is het voordelig door o.a. efficiënt ruimtegebruik, afvalbeheersing, mobiliteitsproblemen. Bovendien moet het duurzaam beheer verval en kostelijke herontwikkelingen van bedrijventerreinen voorkomen. Bovendien kunnen ondersteunende functies voor bedrijven geclusterd worden op bedrijventerreinniveau. De POM Oost-Vlaanderen speelt hierbij een belangrijke rol.

Een goede manier om rond verduurzaming van bedrijventerreinen te werken is de duurzaamheidsmeter. De duurzaamheidsmeter is een instrument om de duurzaamheid van economische sites (bedrijventerreinen, kantoorzones) meetbaar te maken. Het werd ontwikkeld door de Stad Gent. Het instrument laat toe om het volledige ontwikkelingsproces op te volgen en helpt garanderen dat de initiële ambities niet verwateren. Het bevat aanbevelingen over de volgende thema's: projectproces, inplanting en inrichting, mobiliteit, natuur, water, materialen, energie, gezondheid, leefbaarheid en toegankelijkheid, socio-economische aspecten en innovatie. In Gent wordt de duurzaamheidsmeter gebruikt als leidraad en discussiekader i.v.m. duurzaamheid voor nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen.

www.gent.be

Een andere goede praktijk is het bedrijventerrein De Punt, die op het bedrijventerrein Gentbrugge II in Gent het project 'LEA: Leave the worries to us' opstartte. Dat is een totaaloplossing die de belangrijkste basisdiensten aanbiedt waarmee een bedrijf vaak worstelt: er is een integraal IT-platform en de verwerking van post, telefonie en facturatie wordt overgenomen. Er is ook een sociaal opleidings- en tewerkstellingsproject aan verbonden.

Goede praktijken op het vlak van bedrijventerreinmanagement zullen in kaart worden gebracht en gepromoot worden. RESOC zal ook inzetten op informatie-uitwisseling, intervisie en belangenbehartiging.

1.6 Mobiliteit versterken

We willen ons vlot en veilig kunnen verplaatsen in een leefbare regio. Voor de economie is het belangrijk dat naast werknemers ook goederen en grondstoffen op tijd op hun bestemming geraken. RESOC wil daarom mobiliteits- en bereikbaarheidsinitiatieven stimuleren, met de nadruk op efficiënte, groene en slimme mobiliteit. We zetten ook in op een optimale bereikbaarheid van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen.

De primaire logistieke hotspots van de regio Gent en rondom Gent zijn de Gentse Kanaalzone (Kluizendok II-zone, Ghent Container Terminal en Rieme Noord) en het netwerk van de E 17 en de E 40. Hier horen voornamelijk internationale logistieke activiteiten thuis, die al dan niet havengebonden zijn. Het bedrijventerrein Eiland in Zwijnaarde is een secundaire hotspot die op korte termijn als een steunpunt van de primaire logistieke hotspots kan fungeren⁹.

1.6.1 Actie: De bereikbaarheid van bedrijventerreinen stimuleren

Een goede multimodale bereikbaarheid van bedrijventerreinen is essentieel voor zowel goederentransport als personenvervoer. Het is belangrijk om in de eerste plaats een goed zicht te krijgen op de bereikbaarheid van de regionale bedrijventerreinen. Eens dit in kaart gebracht is, kunnen knelpunten worden gecommuniceerd naar de vervoersmaatschappijen (De Lijn, NMBS, ...). Er

⁹ Oost-Vlaanderen logistieke topregio. Krachtlijnen van de studie 2008-2020, POM Oost-Vlaanderen, 1 juni 2008.

kan ook bekeken worden of er geen uitbreiding van de bestaande systemen van pendelbusjes kan gebeuren.

Vzw Max Mobiel werkt aan duurzaam woon-werkverkeer in het Gentse, via o.a. de uitbating van fietspunten en de organisatie van pendel- en koerierdiensten. De pendelbusjes van en naar de haven zijn een bekend project.

www.max-mobiel.be

RESOC zal mobiliteitsknelpunten i.f.v. bedrijventerreinen in kaart brengen en gemeenschappelijke belangenbehartiging naar de openbare vervoersmaatschappijen organiseren, in afstemming met de bestaande (provinciale) initiatieven.

1.6.2 Actie: Het Vrachtrouten netwerk opvolgen

Het Vrachtrouten netwerk is een netwerk van en naar een selectie van bedrijventerreinen en multimodale knooppunten, en een bewegwijzeringsmodel dat toegepast wordt op alle geselecteerde bedrijventerreinen en multimodale knooppunten. In tweede instantie geeft de opmaak van het Vrachtrouten netwerk voor regionale bedrijventerreinen gemeentes de kans om hiervan gebruik te maken om gemeentelijke bedrijventerreinen aan te sluiten. Op deze manier zal ook het lokale vrachtverkeer gestructureerd naar het hoofdwegennet kunnen ontsluiten en volgens vastgestelde routes kunnen rijden. Hierdoor kan eventuele overlast, zoals verkeersonveiligheid en -onleefbaarheid, in de toekomst beperkt worden, en biedt dit een kader dat gemeentes effectief ondersteunt in het nemen van maatregelen om ongewenst (sluip)vrachtverkeer tegen te gaan.

In het kader van het Vrachtrouten netwerk zal RESOC mogelijkheden en opportuniteiten voor de regio in kaart brengen en overmaken aan hogere overheden.

1.6.3 Actie: Overleg over mobiliteits- en infrastructuurwerken faciliteren

Nieuwe mobiliteits- of infrastructuurprojecten brengen vaak problemen met zich mee voor andere gemeentes, zoals mobiliteits- of parkeerproblemen. Dit komt omdat het mobiliteitsbeleid in hoofdzaak gevoerd wordt op het niveau van de gemeentes en de Vlaamse overheid. Dit leidt soms tot situaties waarbij werkzaamheden te weinig gecoördineerd worden uitgevoerd of waarbij er te weinig gecommuniceerd naar belanghebbenden. Met grote nutsmaatschappijen zouden hierover al afspraken moeten bestaan, maar het is niet altijd duidelijk of deze voldoende worden opgevolgd (bv. aansluitend of tegelijk uitvoeren van grondwerken).

RESOC zal daarom een regionaal mobiliteitsoverleg opzetten met als doel de opmaak van afsprakenkaders voor nieuwe mobiliteits- en infrastructuurwerken. Dit mobiliteitsoverleg dient gevoerd te worden tussen zowel de gemeentes onderling als tussen lokale en bovenlokale overheden.

1.6.4 Actie: Pendelverkeer optimaliseren met focus op openbaar vervoer en fietsinfrastructuur tussen stad, rand en haven

RESOC wil het pendelverkeer met focus op openbaar vervoer en fietsinfrastructuur optimaliseren tussen stad, rand en haven.

De NMBS wil de Spoorlijn 204 Gent-Dampoort - Zelzate openstellen voor personenvervoer. In de meerjarenbegroting werd hiervoor, samen met de elektrificatie van de spoorlijn Gent-Dampoort – Eeklo, 107 miljoen euro voorzien. Dit stond als één van de actiepunten vermeld in het vorige Streekpact.

RESOC engageert zich om belangrijke mobiliteitsdossiers op te volgen. We zien toe op het engagement van de NMBS inzake Spoorlijn 204 Gent-Dampoort – Zelzate, de herinrichting van het verkeersknooppunt Gent-Dampoort, de aanleg van nieuwe tramlijnen, ... We zullen de belangen van de ruime regio in deze dossiers behartigen en belangrijke informatie communiceren.

RESOC zal de dossiers over steenwegen opvolgen en bewaken dat lokale accenten worden meegenomen in plannen van hogere overheden. Dit gaat o.a. over ruimtelijke, economische en mobiliteitsaspecten van de steenwegen.

Bovendien wil RESOC de aanleg van fietssnelwegen opvolgen. De regio wordt doorkruist door rivieren en kanalen, (oude-) spoor- en trambeddingen. De Provincie Oost-Vlaanderen wil langsheen deze assen een netwerk van fietssnelwegen uitbouwen, het netwerk Lange AfstandsFietspaden (LAF). Concreet zal er informatie-uitwisseling over deze fietssnelwegen worden georganiseerd.

RESOC zal belangrijke regionale mobiliteitsdossiers opvolgen en de belangen van de regio erin verdedigen. Er zal overleg en belangenbehartiging gebeuren inzake regionale steenwegen, zowel tussen de gemeentes onderling als tussen bovenlokale en lokale overheden. RESOC zal ook informatie-uitwisseling over de Lange AfstandsFietspaden organiseren.

1.7 Ruimtelijke aspecten van de haven opvolgen

Het sociaal-economisch belang van de haven van Gent is groot. Jaarlijks zorgt de haven voor een toegevoegde waarde van meer dan 7 miljard euro. In 2011 bedroeg de directe werkgelegenheid van de Gentse haven meer dan 26.600 VTE. De indirecte werkgelegenheid van de haven van Gent bedroeg 38.700 VTE. De totale werkgelegenheid van de Gentse haven komt dus neer op 65.300 voltijdse banen¹⁰.

1.7.1 Actie: Informatiedoorstroom over belangrijke havendossiers

De komende jaren gaan er heel wat belangrijke havendossiers in uitvoering, zoals de verdere invulling van het Kluizendok, de realisatie van de Seine-Scheldeverbinding en de tweede zeesluis in Terneuzen.

RESOC zal deze dossiers opvolgen i.f.v. de belangen van de gemeentes in de regio, in afstemming met de bestaande platforms zoals het Havenbedrijf Gent en de Stuurgroep Netwerk Gentse Kanaalzone en zal indien nodig zorgen voor informatiedoorstroming.

¹⁰ Merckx, J.P. en D. Neyts, "De Vlaamse havens – Feiten, statistieken en indicatoren voor 2012", Vlaamse Havencommissie, Brussel, 2013

De geplande ontwikkelingen in de Haven van Gent

De capaciteit van de maritieme toegang is onvoldoende om de potenties die de Gentse haven biedt ten volle waar te maken. De huidige toegang via het sluiscomplex in Terneuzen is een heuse 'bottleneck'. Het Strategisch plan van de haven van Gent gaat ervan uit dat tegen 2020 deze beperking is opgelost door de realisatie van een **tweede grotere zeesluis**. Volgens de huidige timing wordt het project opgeleverd in 2021.

Het Europese **Seine-Schelde-Noord project** biedt enorme kansen voor de haven van Gent om zich te profileren als noordelijk aanvoergebied voor Noord-Frankrijk en de Parijse regio. Door de bouw van een 106 km lang kanaal tussen Compiègne en Cambrai in Frankrijk worden twee van Europa's belangrijkste industriële regio's met elkaar verbonden: het Seine- en het Scheldebekken. Het nieuwe traject zal bevaarbaar zijn voor schepen tot 4.500 ton. De haven van Gent heeft de ambitie om zich tegen 2018 te ontwikkelen als distributiedraaischijf voor Noord- tot midden Frankrijk met focus op binnenvaart, voor Oost-Frankrijk en Europa met de focus op het spoor en voor Oost- en West-Vlaanderen met de focus op zowel binnenvaart als het spoor. Dit project maakt deel uit van het Trans-European Transport Network (TEN-T), waardoor het voor de infrastructuurwerken kan rekenen op Europese subsidies.

De Gentse haven is met haar congestievrije multimodale ontsluiting een aantrekkelijke vestigingslocatie voor distributieactiviteiten met een Europese scope. In het **Kluizendokcomplex** is ruimte voorzien voor de vestiging van logistieke en distributieactiviteiten. Op dit moment is het mogelijk om 150 hectare terrein te bieden aan investeerders. 80 hectare niet-watergebonden ruimte zullen prioritair ingevuld worden door de biogebaseerde chemiesector. De overige 150 hectare zal worden ontwikkeld afhankelijk van de timing van de nieuwe zeesluis. Ook de bedrijventerreinen De Nest (160 ha) en Rieme-Noord (100 ha) worden verder uitgebouwd.

www.havengent.be

Overzicht acties hefboom 1 'Ruimte voor economische ontwikkeling'

1.1 Ruimte voor (sociaal) ondernemen, startersbeleid en de promotie van ondernemerschap

1.1.1 Actie: Gemeentelijke dienstverlening naar ondernemers met focus op starters optimaliseren

1.1.2 Actie: Ervaringsuitwisseling over gemeentelijk investeringsbeleid opzetten

1.1.3 Actie: Sociaal en duurzaam ondernemen promoten

1.2 Buurteconomie en detailhandel ondersteunen

1.2.1 Actie: Onderzoek naar lokale economie dissemineren

1.3 Regional branding

1.3.1 Actie: Regional branding op het vlak van economie en werk uitbouwen

1.4 Regionale belangen op het vlak van ruimtelijke economie behartigen

1.4.1 Actie: Beleidsplan Ruimte Vlaanderen opvolgen

1.5 Duurzame bedrijventerreinen en bedrijventerreinmanagement ondersteunen

1.5.1 Actie: Informatie vanuit de database van bedrijventerreinen bekendmaken

1.5.2 Actie: Bedrijventerreinmanagement en verduurzaming van bedrijventerreinen stimuleren

1.6 Mobiliteit versterken

1.6.1 Actie: De bereikbaarheid van bedrijventerreinen stimuleren

1.6.2 Actie: Het Vrachtroutenetwerk opvolgen

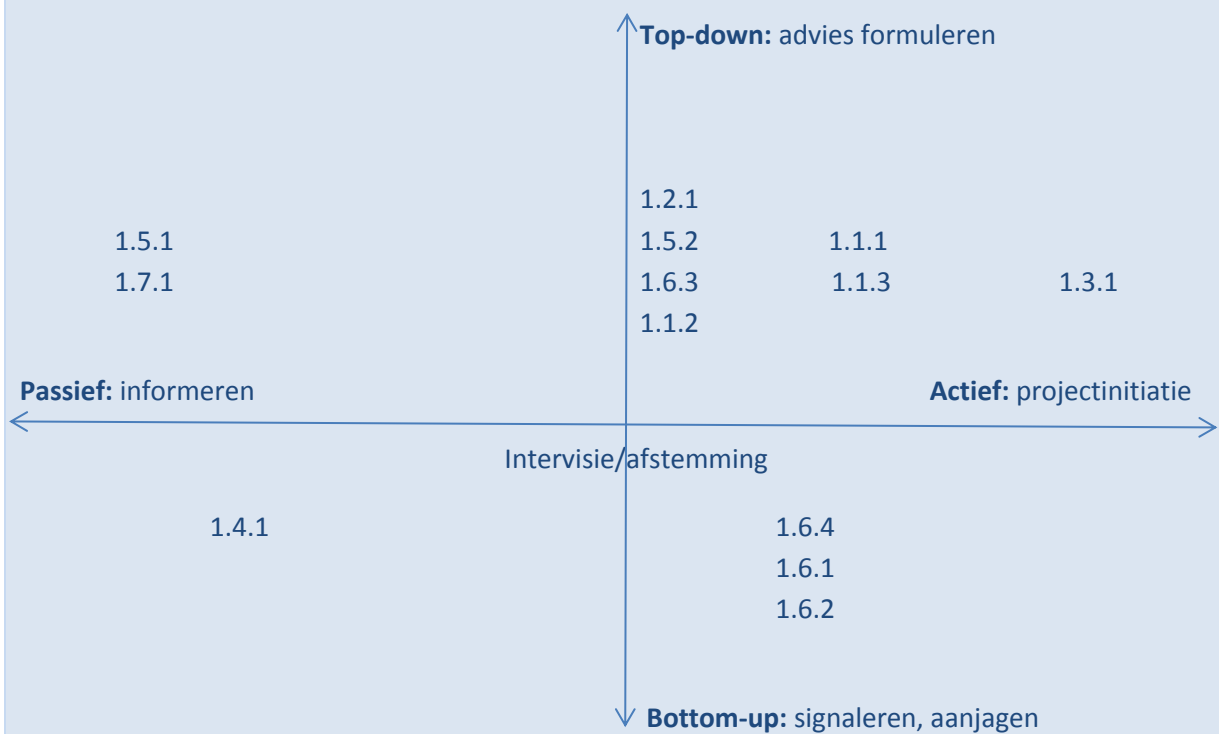
1.6.3 Actie: Overleg over mobiliteits- en infrastructuurwerken faciliteren

1.6.4 Actie: Pendelverkeer optimaliseren met focus op openbaar vervoer en fietsinfrastructuur tussen stad, rand en haven

1.7 Ruimtelijke aspecten van de haven opvolgen

1.7.1 Actie: Informatiedoorstroom over belangrijke havendossiers

Roloverzicht RESOC GRG

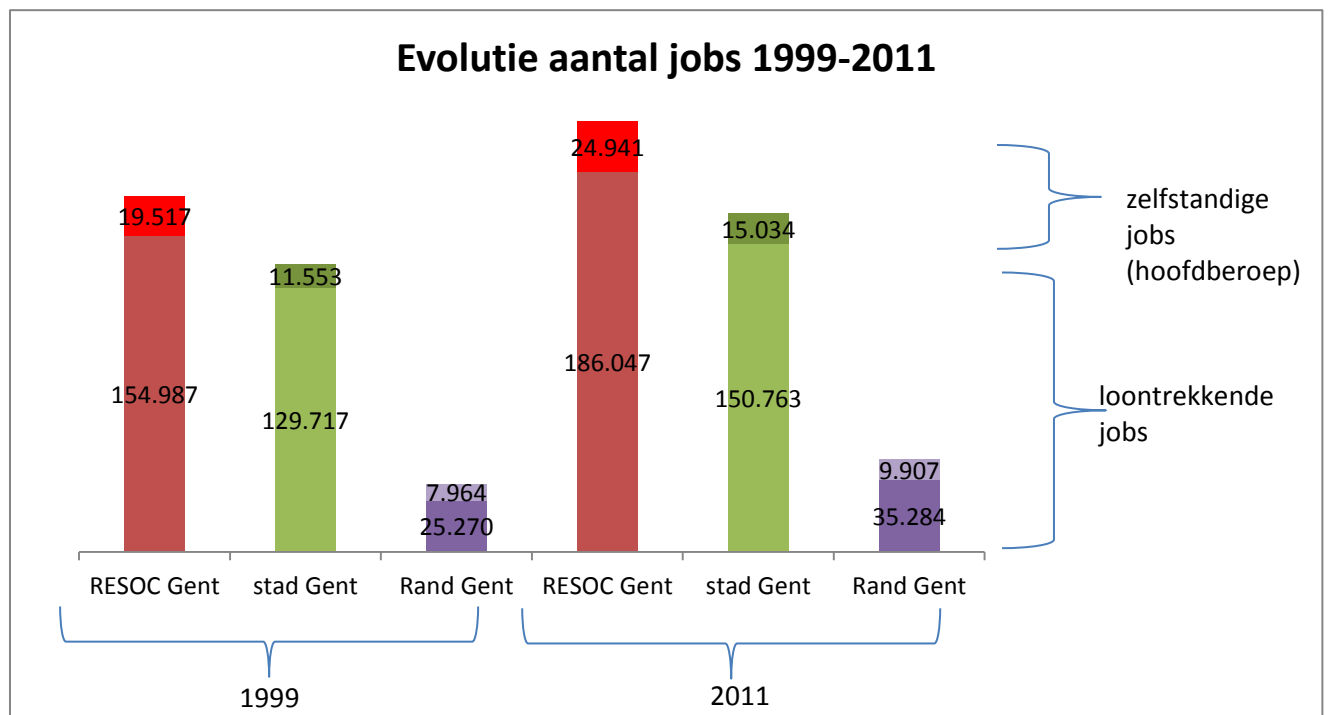
2. GENT EN RONDON GENT ALS REGIONALE TEWERKSTELLINGSPOL

Een goede match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is een succesfactor voor een welvarende streek. Daarom willen RESOC en SERR inzetten op acties die de ontplooiing van de werkende en werkzoekende bevolking ten goede komen en die tegelijkertijd bijdragen aan economische ontwikkeling en de bestrijding van armoede.

Onze regio wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een grote stad. Een grote stad creëert welvaart, maar levert ook een reservoir van kansengroepen op. Daarom is het belangrijk dat we een goede dynamiek tussen stad en rand aanwezig nastreven. Een voorbeeld van samenwerking tussen stad en rand is het versterken van sociale economieprojecten in de rand, omdat dit meer kansen oplevert voor Gentse werkzoekenden.

De komende jaren willen we lokale besturen ondersteunen in de opmaak van een lokaal arbeidsmarktbeleid in afstemming met de VDAB, sociale partners en sectororganisaties. We zetten in op het faciliteren van de sociale economie. Daarnaast willen we het levenslang leren promoten, de jongerenwerkloosheid bestrijden en integratie en diversiteit op de werkvloer stimuleren.

Werken in Gent en rondom Gent

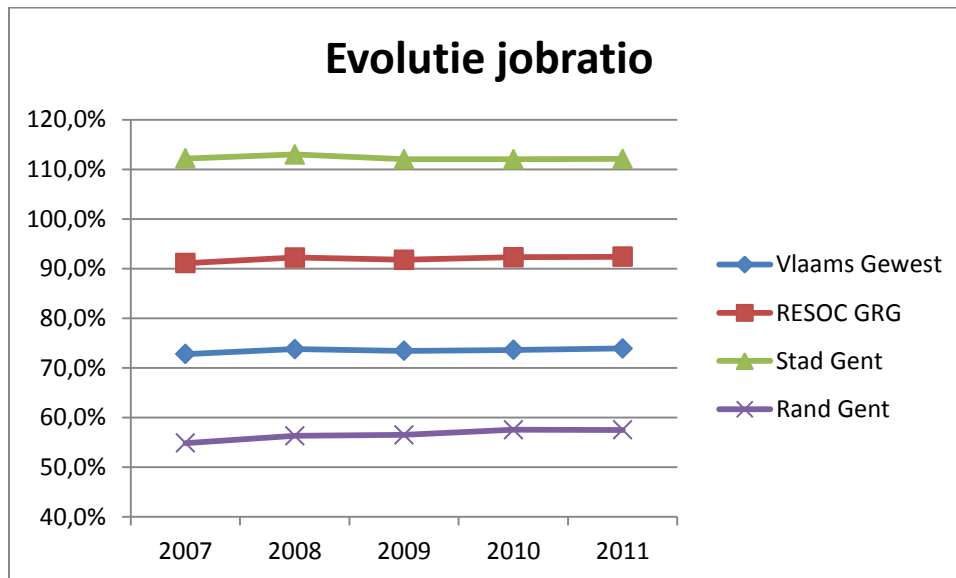

Bron: RSZ/RSZPPO gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE) (voor aantal loontrekkenden) en RSVZ (voor het aantal zelfstandigen in hoofdberoep)

In de Stad Gent was er op 11 jaar tijd (1999-2011) een stijging van 21.000 loontrekkende jobs (+16%) en 3.481 zelfstandige jobs (+30%). In de RESOC Gent en rondom Gent was er een stijging van 31.000 loontrekkende jobs (+20%) en 5.424 zelfstandige jobs (+28%). De stijging van het aantal loontrekkende jobs in de rand was verhoudingsgewijs groter met 10.000 jobs (+40%), maar de

aangroei van de zelfstandige jobs was verhoudingsgewijs minder met 1.943 (+24%). Maar ook de bevolking op arbeidsleeftijd is gestegen. Daarom is het beter te kijken naar de jobratio.

De **jobratio** wordt omschreven als het aantal jobs (totaal aantal loontrekkende jobs, de jobs van zelfstandigen en de helpers) gedeeld door de bevolking op arbeidsleeftijd (20- 64 jaar). De evolutie van de jobratio wordt weergegeven in een grafiek. De exacte cijfers zijn opgenomen in het cijferboek (in bijlage).

Bron: WSE

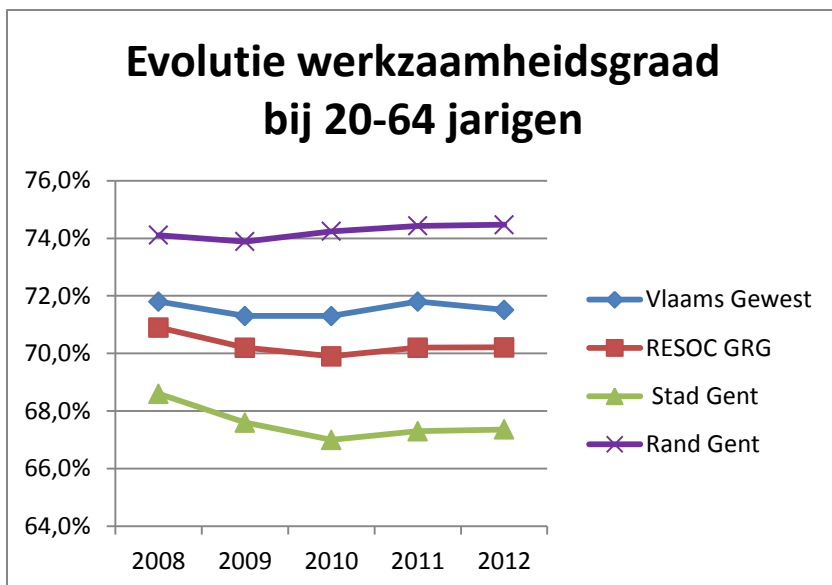
Gent heeft een jobratio van boven de 100, dit betekent dat er meer jobs zijn dan mensen op arbeidsleeftijd. Daardoor heeft ook RESOC Gent en rondom Gent een jobratio die een stuk beter is dan de Vlaamse.

De jobratio geeft meer informatie over de plaats waar de jobs zich bevinden. Immers, door de arbeidspendel werken veel mensen niet in de regio waar ze wonen. Vooral de impact van de stad Gent reikt veel verder dan de stadsgrenzen en reikt tot de regio. Enkel in regio GRG overtreft de inkomende pendel de uitgaande. Vooral voor jobs in de tertiaire en quataire sector wordt er naar Gent gependeld¹¹.

De jobratio van de rand rond Gent is laag, maar stijgt al enkele jaren licht, dankzij een grotere stijging van het aantal jobs dan de stijging van de actieve beroepsbevolking. Melle (81,4% in 2011) en Merelbeke (74,7% in 2011) hebben een hogere jobratio dan gemiddeld in de rand. De jobratio van Melle is op vijf jaar (2007-2011) zelfs met 10% gestegen. Allicht heeft dit te maken met de vestiging van enkele grote bedrijven (bv. Eandis).

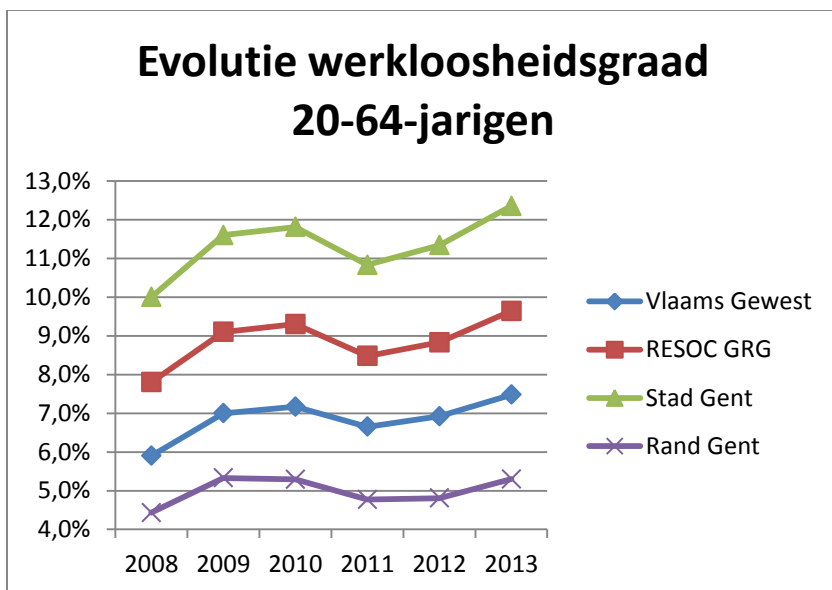
De **werkzaamheidsgraad** geeft de verhouding van de loontrekkenden en zelfstandigen tegenover de bevolking op beroepsactieve leeftijd weer. De evolutie van de werkzaamheidsgraden wordt weergegeven in een grafiek, de exacte cijfers zijn terug te vinden in het cijferboek.

¹¹ Oost-Vlaanderen 2013 Arbeidsmarktanalyse, VDAB..

Bron: WSE

De **werkloosheidsgraad** wordt bepaald door de verhouding tussen het aantal Niet Werkende Werkzoekenden (NWWZ) tussen 20 en 64 jaar en de beroepsbevolking tussen 20 en 64 jaar. De evolutie van de werkloosheidsgraden wordt weergegeven in een grafiek, de exacte cijfers worden weergegeven in het cijferboek.

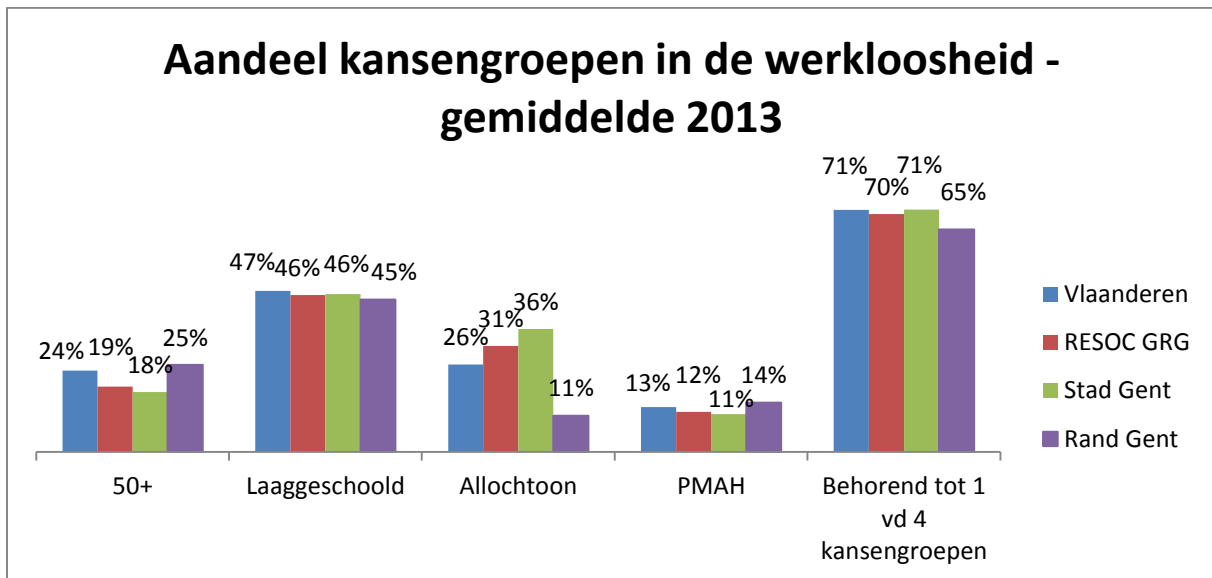
Bron: Arvastat, VDAB

In 2013 (jaargemiddelde) telde RESOC GRG 18.184 **Niet Werkende Werkzoekenden (NWWZ)**, waarvan in de stad Gent 14.636 NWWZ.

In de stad Gent is er een hoge jobratio en tegelijkertijd een hoge werkloosheidsgraad. Daarom kunnen we hier spreken van een arbeidsmarktparadox. Er is dus een zeer hoog aanbod aan werk, maar tegelijk toch een zeer hoge werkloosheid.

Kansengroepen

Het hogere werkloosheidscijfer en de lagere werkzaamheidsgraad in de stad Gent wordt verklaard door het grote aantal **kansengroepen** in Gent. Daarom willen we inzetten op jobcreatie voor deze kansengroepen in Gent, maar ook in de randgemeentes. Dit kan onder meer gebeuren door het versterken van de opleidingen op de werkvloer voor kortgeschoolden en ongekwalificeerden én door het verhogen van het aanbod in de sociale economie in de rand rond Gent.

Bron: Arvastat VDAB

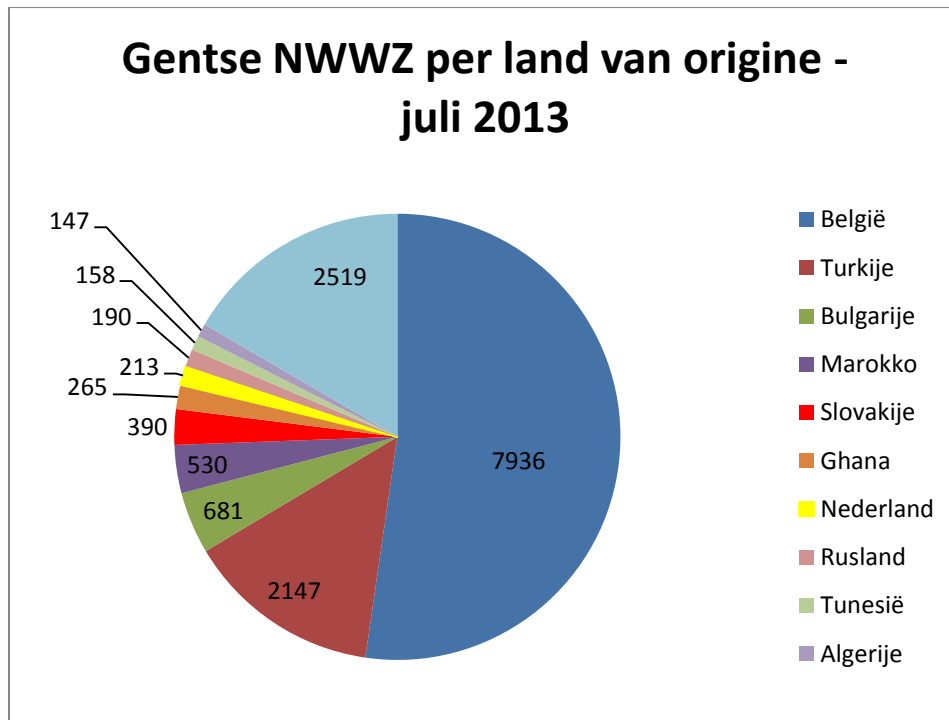
De stad Gent heeft in verhouding met de rand en Vlaanderen minder werkzoekenden die 50+ of arbeidsgehandicapt zijn, maar beduidend meer allochtone werkzoekenden.

De rand rond Gent heeft in verhouding met Gent en Vlaanderen meer werkzoekenden die 50+ of arbeidsgehandicapt zijn, maar telt minder laaggeschoolde werkzoekenden en bovendien beduidend minder allochtone werkzoekenden. Moerbeke heeft verhoudingsgewijs een groot aandeel werkzoekenden dat 50+ is. Wachtebeke en Zelzate hebben verhoudingsgewijs een groot aandeel laaggeschoolde werkzoekenden. Zelzate heeft verhoudingsgewijs een groot aandeel arbeidsgehandicapte werkzoekenden.

De rand rond Gent telt minder werkzoekenden die behoren tot 1 van de vier kansengroepen op de arbeidsmarkt, behalve in Wachtebeke en Zelzate, waar het aandeel gelijk is aan Gent en het Vlaamse gemiddelde.

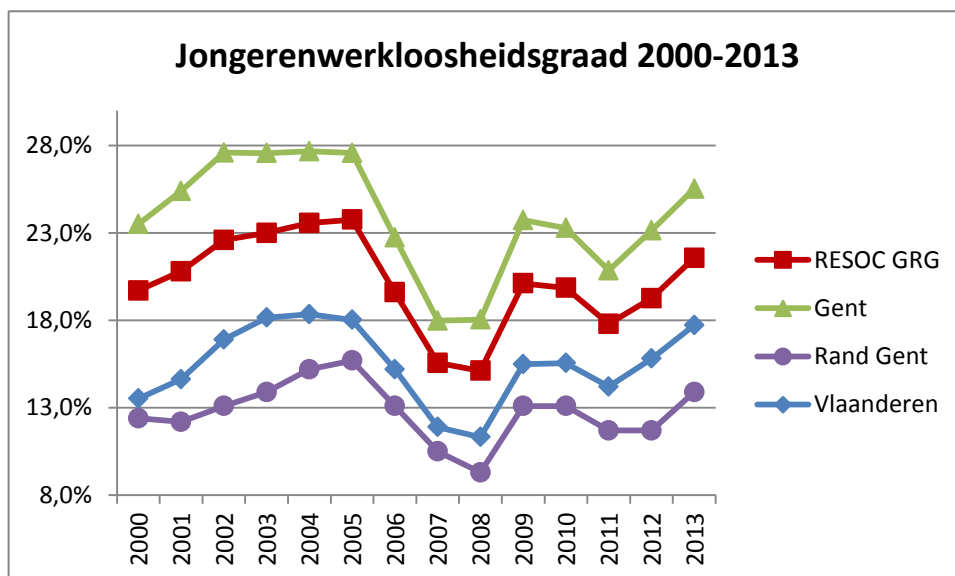
Als we meer gedetailleerd naar de allochtone werkzoekenden van de stad Gent kijken, dan valt het op dat de VDAB-definitie van 'allochtoon' enkel gaat om werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen. De VDAB krijgt van het Rijksregister wel maar 1 nationaliteit door, wat maakt dat ze werkzoekenden met een dubbele nationaliteit – waaronder de Belgische – meestal als Belg beschouwen. Hierdoor mist de VDAB wel een stuk van de 2de en 3de generatie allochtonen. Op die manier komt men in Gent aan 36% allochtone werkzoekenden. NWWZ uit Oost-Europese landen (Bulgaren, Slovaken, Polen, enz.) zijn voor VDAB geen allochtonen, al worden ze natuurlijk wel op een gelijkaardige manier als de allochtonen

(Turken, Marokkanen, ...) begeleid¹². In onderstaand diagram wordt een verdeling getoond van de Gentse werkzoekenden per land van origine (juli 2013).

Bron: Socio-Economische Analyse Oost-Vlaanderen, VDAB

De Gentse **jongerenwerkloosheid** (25,5% in 2013) is hoog. Het gaat over 3.032 werkzoekenden die jonger dan 25 jaar zijn. In de rand rond Gent hebben Zelzate (17,2% in 2013, of 113 jonge werkzoekenden), Merelbeke (15,8% of 142 jonge werkzoekenden) en Melle (14,2% of 60 jonge werkzoekenden) een redelijk hoge jongerenwerkloosheid. Onderstaande grafiek toont de evolutie van de jongerenwerkloosheidsgraden van 2000 tot 2013.

Bron: Arvastat, VDAB

¹² De definitie van NWWZ – indeling naar origine wordt omschreven op: <http://arvastat.vdab.be/arvastat/admin/help/nwwzetn.htm>

Ongekwalficeerde uitstroom

In Gent was er in 2010 22% ongekwalificeerde uitstroom (560 vroege schoolverlaters van de 2.539 schoolverlaters). In de andere gemeentes van de RESOC was dit gemiddeld 11,7%. Toch hebben ook Zelzate (20%) en Melle (16%) een hoog aantal vroegtijdige schoolverlaters. Het gemiddelde van het Vlaams onderwijs (inclusief het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) is 13,9%¹³.

Sociale economie

In 2012 werden in RESOC GRG 360 werknemers tewerkgesteld in sociale werkplaatsen. Verder werden er 29 personen tewerkgesteld in invoegbedrijven, 164 personen in de lokale diensteneconomie en 690 personen in beschutte werkplaatsen. In totaal werden er dus 1.243 mensen in onze regio in de sociale economie tewerkgesteld.

De tewerkstelling in sociale werkplaatsen en lokale diensteneconomie ligt boven het Vlaamse gemiddelde, de tewerkstelling in de invoegsector en beschutte werkplaatsen scoort onder het gemiddelde¹⁴.

Naar welke profielen is men op zoek?

In de regio Gent en Rondon Gent is er veel vraag naar hoger technisch personeel (ingenieurs, informatici) en dienstverlenende beroepen.

In 2011 waren er in het arrondissement Gent 21.143 vacatures bekend als knelpuntvacature. Het belangrijkste knelpuntberoep in Vlaanderen is schoonmaker(schoonmaker bij individuen of bedrijven). In het arrondissement Gent is dit beroep goed voor 20% van alle vacatures voor knelpuntberoepen. Het tweede knelpuntberoep in Vlaanderen en Gent is verkoper, goed voor 9% van de vacatures. Andere knelpuntberoepen in onze regio zijn ingenieur, technicus, informaticus, verpleegkundige, leerkracht secundair onderwijs en monteur.

De **spanningsgraad** is de verhouding van het aantal NWWZ t.o.v. het aantal openstaande vacatures exclusief de uitzendopdrachten. Een hoge spanningsgraad wordt als gunstig beschouwd wegens minder knelpuntvacatures. De spanningsgraad was laag in 2008. In 2009 en 2010 lag de spanningsgraad overal hoger, met meer werkzoekenden per vacature. Dit is waarschijnlijk toe te schrijven aan de crisis. Er zijn gemeentes met blijvende wervingsproblematiek met een spanningsgraad onder 1,5 in 2011, nl. Melle en Merelbeke. Maar daartegenover staat Wachtebeke met een spanningsgraad van 12,4 in 2011, uiteraard heeft dit ook te maken met het feit dat er weinig vacatures zijn in Wachtebeke.

2.1 De regierol lokale arbeidsmarkt faciliteren

RESOC en SERR zullen de regierol van de lokale arbeidsmarkt faciliteren door lokale arbeidsmarktindicatoren beschikbaar te maken en door doelgroepenanalyses werkzoekenden uit te

---

¹³ Van Landeghem, G., De Fraine, B., Gielen, S. en Van Damme, J. (2013). Vroege schoolverlaters in Vlaanderen in 2010, Indeling volgens locatie, opleidingsniveau van de moeder en moedertaal. Leuven: Steunpunt Studie- en schoolloopbanen, rapport nr. SSL/2013.05/1.2.0.

¹⁴ Monitor Sociale Economie, WSE.

voeren. We zullen ook het VDAB Jaarondernemingsplan (JOP) adviseren vanuit de lokale realiteit van de arbeidsmarkt.

2.1.1 Actie: Het lokale arbeidsmarktbeleid ondersteunen

Via een regelmatig aangeleverde analyse van de lokale arbeidsmarktindicatoren kan een bestuur beter opvolgen hoe 'de lokale arbeidsmarkt' evolueert en welke acties wenselijk zijn. We zullen niet zomaar cijfers aanleveren, maar cijfers vertalen op niveau van de gemeentes en hierrond intervisie organiseren.

De doelgroepenanalyse van Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ) is een analyse van lokale werkloosheidscijfers. Die analyse verschaft lokale beleidsmakers inzicht in de doelgroepen waarmee zij zich als lokaal bestuur moeten bezig houden. Dit houdt in dat ze ook zicht krijgen op de verschillende spelers op de arbeidsmarkt en wie zich met wat bezig houdt. Het voordeel is dat de problematiek teruggebracht wordt tot het lokale niveau en beheersbaar wordt. Eens dat dit duidelijk is, kan een actieplan op maat worden opgemaakt.

www.werkwijzervzw.be

Een lokaal bestuur kan deze doelgroepenanalyse hanteren als bouwsteen van haar lokaal arbeidsmarktbeleid. Door de doelgroepen af te bakenen, worden ze beter zichtbaar en vatbaar voor beleidsmaatregelen. Zo kunnen ze makkelijker toegeleid worden naar VDAB, OCMW, initiatieven uit de lokale diensteneconomie, ... Er kan ook afstemming en uitwisseling gebeuren met andere gemeentes.

We willen bewaken dat er een voldoende, laagdrempelig en kwalitatief aanbod van werkwinkels blijft bestaan, met aandacht voor de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

De VDAB voert een grootschalige optimalisatie van de werkwinkels uit. In Gent betekent dit dat twee werkwinkels de hele stadsregio zullen bedienen. Om een laagdrempelige basisdienstverlening te garanderen, worden wijkantennes uitgebouwd die ook zorgen voor een activerende dynamiek in de wijk. Deze wijkantennes zijn een initiatief van de Stad Gent, in samenwerking met het OCMW Gent en de VDAB. In een eerste fase worden antennes geïnstalleerd in de Rabotwijk en in Ledeberg, waar ze deel uitmaken van het netwerk aan buurtgebonden sociale voorzieningen. Buurtbewoners kunnen er terecht met alle vragen over werk en beroepsopleiding.

www.gent.be

RESOC en SERR willen ook de tewerkstelling in het kader van artikel 60 opvolgen en hierin de belangen van de OCMW's in het kader van de zesde staatshervorming bewaken.

RESOC en SERR willen de regionalisering van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) opvolgen. PWA laat langdurig werklozen toe om activiteiten uit te oefenen die door hun aard of occasioneel karakter niet uitgevoerd worden in het gewone arbeidscircuit. PWA kan bepaalde (occasionele) activiteiten van lokale besturen helpen invullen.

RESOC en SERR zullen arbeidsmarktindicatoren vertalen op maat van de lokale besturen en doelgroepenanalyses uitvoeren. We zullen ook de belangen van de gemeentes inzake lokale

tewerkstellingsinitiatieven opvolgen en bewaken, zoals artikel 60, de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) en de werkwinkels.

2.1.2 Actie: Het VDAB Jaarondernemingsplan (JOP) adviseren

De studiedienst van VDAB publiceert jaarlijks voor elke provincie een rapport met socio-economische gegevens. Dit rapport bevat regionale gegevens over demografie, werkgelegenheid, tewerkstelling, werkloosheid en specifieke gegevens over VDAB-dienstverlening (trajectwerking en opleidingen). De gegevens dienen als basis voor de opmaak van een regionaal actieplan, dat door RESOC en SERR wordt geadviseerd.

De VDAB probeert ook in onze regio haar acties toe te spitsen op de lokale arbeidsmarkten. In Evergem loopt er een samenwerking tussen VDAB en OCMW om personen die een artikel 60-traject hebben doorlopen, warm te maken voor begeleiding bij VDAB. In de Gentse haven organiseert VOKA-VeGHO i.s.m. VDAB een jaarlijkse jobbeurs. In Zelzate wordt er een Jeugdwelzijnsoverleg georganiseerd en in Merelbeke, Melle, Wachtebeke en Zelzate worden mobiele opleidingen, bv. 'Schoonmaken bij mensen thuis' ingericht, in locaties van de gemeente of het OCMW.

www.vdab.be

RESOC en SERR willen de decretale adviesbevoegdheid inzake het VDAB Jaarondernemingsplan (JOP) maximaal benutten. We willen de noden en prioriteiten van de lokale arbeidsmarkt bekend maken bij de VDAB. Op die manier willen we bewerkstelligen dat de VDAB haar jaarlijkse ondernemingsplannen op maat maakt van de stad en gemeentes van onze regio. We zullen de VDAB vragen om regelmatig terug te koppelen over het JOP en ons geleverd advies.

2.2 Sociale werkgelegenheid stimuleren

RESOC en SERR pleiten voor voldoende jobs voor de meest kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt. Daarom willen we dat gemeentes een rol opnemen op het vlak van sociale werkgelegenheid. Het doel is dat de juiste mensen op de juiste plaats terecht komen, volgens hun talenten en capaciteiten. Mensen kunnen ook doorstromen naar de reguliere economie. Voor ons kan dat alleen als het op maat van de werknemer gebeurt. Voor een groot deel van deze doelgroepwerknemers is de sociale economie evenwel de 'finale' tewerkstellingsmogelijkheid.

We zullen inzetten op de ondersteuning van lokale besturen bij het opnemen van de regierol op het vlak van sociale economie. We zullen tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen bij bedrijven onder de aandacht brengen en nieuwe opportuniteiten op het vlak van sociale economie identificeren.

2.2.1 Actie: De regierol sociale economie stimuleren

RESOC en SERR willen de regierol rond sociale economie stimuleren en ondersteunen bij de lokale besturen rondom Gent, in afstemming met de Stad Gent. De Stad Gent voert al jaren een regierol op het gebied van sociale economie. We streven dus naar een win-winsituatie tussen stad en rand.

De regierol bestaat uit de ontwikkeling van een beleidsvisie op lokale sociale economie en het faciliteren van de samenwerking met en tussen de sociale economie. Hiervoor voorziet men een jaarlijkse actie die de netwerking op het grondgebied bevordert en een jaarlijkse actie die bijdraagt

aan de ontwikkeling van de lokale economie. RESOC en SERR zullen bepaalde acties uitvoeren die de gemeentes willen uitbesteden.

Er zijn heel wat domeinen in de samenleving die opportuniteiten bieden voor de sociale economie. RESOC en SERR zullen lokale besturen en eventuele andere organisaties ondersteunen in de zoektocht naar nieuwe kansen voor deze sector. We focussen in eerste instantie op de zorgsector en de groene economie: korte keten-initiatieven, beheer van afvalstromen en onderhoudsklussen. Ook drempelverlagende maatregelen tussen de sociale economie en het normaal economisch circuit zullen worden gepromoot.

Het project HR Unltd van SERR Gent en Rondom Gent gaat over de doorstroom/samenwerking en afstemming tussen Sociale Economie en het Normaal Economisch Circuit. De methodieken die eruit resulteerden worden nu verder verspreid, o.a. de HR Unltd Maatwerkgids. De Maatwerkgids omvat een dubbele methodiek. Enerzijds een methodiek om te leren netwerken van organisatie tot organisatie. Immers, SE- en NEC-organisaties moeten elkaar eerst vinden, voor ze kunnen samenwerken. Eens samenwerkingsopportuniteiten ontstaan, kunnen ook tewerkstellingsopportuniteiten groeien. En dan is de tweede methodiek, nl. om mensen uit kansengroepen kwalitatief te begeleiden op de werkvloer, belangrijk.

www.gentrondomgent.be

RESOC en SERR willen visievorming stimuleren over gemeentelijke koopkracht, bijvoorbeeld de uitbesteding van gemeentelijke taken aan de sociale economie of aan bedrijven die duurzaam ondernemen. Dit houdt de volgende zaken in: taken uitbesteden aan sociale economiebedrijven of het opnemen van een 'tewerkstellingsclausule sociaal ondernemen' m.b.t. de inschakeling van kansengroepen bij aanbestedingen.

RESOC en SERR zullen de regierol rond sociale economie stimuleren en ondersteunen bij de lokale besturen in de rand rond Gent, in afstemming met de stedelijke regierol sociale economie, die door de Stad Gent wordt gevoerd. RESOC en SERR zullen nieuwe mogelijkheden voor deze sector in kaart brengen en visievorming stimuleren over de verduurzaming van de gemeentelijke koopkracht, i.f.v. de versterking van duurzaam ondernemen en de sociale economie. Ook drempelverlagende maatregelen tussen de sociale economie en het normaal economisch circuit zullen worden gepromoot.

2.2.2 Actie: Sociale tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen bij bedrijven en lokale besturen promoten

Er zijn verschillende tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen (Vlaamse en federale maatregelen), bv. Individuele Beroepsopleiding (IBO), Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP), Activa, Premie 50+, ... Deze zijn niet altijd goed gekend door de bedrijven en lokale besturen.

Op de websites www.vdab.be/werkgevers/tewerkstelling <http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=650> en www.rva.be bij 'Tewerkstelling' wordt een overzicht van Vlaamse en federale tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen gegeven.

RESOC en SERR zullen de sociale tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen promoten bij bedrijven en lokale besturen.

2.2.3 Actie: Het Maatwerkdecreet opvolgen en acties op gemeenteniveau stimuleren

De sector rond sociale economie wordt hervormd met o.a. het nieuwe Maatwerkdecreet.

Het nieuwe Maatwerkdecreet kent de subsidies toe onder de vorm van een rugzak aan de werknemers. In dit rugzakje zitten tegemoetkomingen voor werkgevers die hen in dienst nemen en voldoen aan de tewerkstellingscriteria, of dat nu bedrijven uit de sociale economie dan wel reguliere bedrijven zijn. Het Maatwerkdecreet maakt zo ook een einde aan de huidige opdeling in beschutte en andere werkplaatsen. Het nieuwe systeem bevordert ook de doorstroom van werknemers van sociale economiebedrijven naar de reguliere bedrijven.

www.werk.be

RESOC zal een scharnierrol opnemen naar lokale besturen om te informeren en aan uitwisseling te doen. Ook de SERR zal initiatieven ontwikkelen op het vlak van maatwerk i.f.v. de regionale uitrol.

2.2.4 Actie: Het W²-beleid opvolgen en acties op gemeenteniveau stimuleren

Naar aanleiding van het nieuwe W²-beleid (Werk-Welzijn), zullen de stad Gent en de gemeentes rondom Gent geconfronteerd worden met een aantal uitdagingen en opportuniteiten. De volgende zaken moeten op punt gezet worden: expertiseopbouw, indicering en trajectbepaling in samenspraak met de welzijnsactoren en de uittekening van een afsprakenkader.

In aanvulling op de VDAB dienstverlening worden extra samenwerkingsverbanden opgezet om mensen met medische, mentale, psychische en/of psychiatrische problemen aan een duurzame baan te helpen. Hiertoe wordt een samenwerking opgezet tussen de beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Deze samenwerking kreeg de naam W² (Werk-Welzijn) mee.

De casemanagers welzijn (worden later aangeduid) kunnen dan in overleg met de cliënt en de casemanager werk (VDAB of GTB) op zoek naar een gepast aanbod op het vlak van welzijn en werkbemiddeling met de bedoeling om de cliënt op de juiste plaats te krijgen op de participatieladder.

www.werk.be

RESOC wil lokale besturen en andere relevante partners informeren over de inhoud en modaliteiten van het nieuwe W²- beleid, intervisie organiseren en mogelijke initiatieven kenbaar maken. De SERR zal ook acties opzetten in het kader van W² i.f.v. de regionale uitrol.

2.3 Levenslang leren en flexibele loopbanen stimuleren

De arbeidsmarkt wordt steeds dynamischer. Daarom worden verworven competenties steeds belangrijker, zowel voor de werknemer als de werkgever. RESOC en SERR willen bijdragen aan de promotie van competentieontwikkeling en –valorisatie zodat het belang van levenslang leren zowel bij werkenden, werkzoekenden en werkgevers aan erkenning wint. De ‘waarderende benadering’ kan daarbij een belangrijk handvat zijn.

Een partner hierbij is het volwassenenonderwijs, dat opleidingen aanbiedt die breed vormend zijn en bijdragen tot de ontwikkeling van algemene kennis, sleutelvaardigheden en attitudes. Daarnaast biedt het aan volwassenen die hun schoolloopbaan onderbroken of vroegtijdig beëindigd hebben, de

mogelijkheid om een startkwalificatie te behalen via het tweedekansonderwijs. Vooral het vroegtijdig beëindigen van de schoolloopbaan vormt een steeds groter wordend probleem. Ook Syntra en VDAB zijn mogelijke partners i.f.v. beroepsgerichte opleidingen. De uitdaging is om dit aanbod zo goed mogelijk op elkaar afgestemd te krijgen.

2.3.1 Actie: Ondernemingen sensibiliseren over levenslang leren

RESOC en SERR willen levenslang leren stimuleren bij werkgevers, werknemers en werkzoekenden. Bij levenslang leren gaat het over vorming in de brede zin van het woord, maar het zou goed zijn om dit aanbod ook af te stemmen op de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. Door in te zetten op levenslang leren kunnen zowel werknemers als werkgevers inzetten op competentieontwikkeling, wat de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en de retentiemogelijkheden verhoogt.

De Stad Gent, Cocom (Competentiecentrum Ode aan de Mens) en B-Post hebben samen een tweedekonstraject opgestart, dat via afstandsonderwijs wordt vormgegeven en een 50-tal laaggeschoolde werknemers van B-Post naar het diploma 'Secretariaatsmedewerker' loodst. Het CVO Leerdorp staat in voor de screening van de cursisten en de concrete invulling van het studietraject, op maat van de B-Post werknemers. B-Post staat in voor de toeleiding van de cursisten en de financiering.

www.cvo-leerdorp.be

RESOC en SERR zullen in overleg gaan met de sociale partners, de onderwijswereld en bedrijven om te bekijken hoe levenslang leren beter kan worden geïntegreerd in de loopbaan.

2.3.2 Actie: Het Vlaams kader rond EVC's opvolgen

Er bestaat geen algemeen kader voor EVC's en EVK's¹⁵ in functie van de arbeidsmarkt. RESOC en SERR zijn vragende partij om het Vlaams kader rond de EVC's en EVK's zo snel mogelijk uit te werken i.f.v. de behoeften van de arbeidsmarkt.

Het is ook belangrijk om het hele scala van erkenning van competenties en kwalificaties van oud- en nieuwkomers te promoten, niet alleen de diplomagelijkschakeling, maar ook EVC's en EVK's. Dit is niet alleen belangrijk vanuit cliëntperspectief, maar ook vanuit economisch perspectief.

Vanuit de Associatie Universiteit Gent kunnen Bewijzen van bekwaamheid uitgereikt worden aan kandidaat-studenten die aantonen via een andere weg competenties van hogeronderwijsopleidingen verworven te hebben. Dergelijke bewijzen kunnen leiden tot vrijstellingen (studieduurverkortings) of zelfs diploma's. Elke instelling heeft een EVC-begeleider die de student ondersteunt bij de aanvraag,

¹⁵ EVC (Eerder Verworven Competenties) geeft iemand de mogelijkheid om zijn kennis, kunnen en attitudes te laten erkennen, onafhankelijk van de context waarin hij deze kennis, vaardigheden en attitudes verwierf. EVC-procedures bieden een alternatief parcours om een bewijs van erkenning te verkrijgen, buiten het traditionele onderwijs- en opleidingscircuit.

EVK is een studiebewijs dat aangeeft dat je een formeel leertraject met positief gevolg hebt doorlopen. Je hebt een creditbewijs, studiebewijs, getuigschrift, ... ontvangen. Je moet dus een examen hebben afgelegd dat uitmondt in een formeel attest. Een bewijs van deelname aan een vorming of opleiding is bijgevolg geen kwalificatie.

Een ervaringsbewijs is een officieel bewijs van beroepsbekwaamheid. Voor verschillende beroepen worden alle belangrijke vaardigheden op een rijtje gezet. In een gesprek en een praktische proef kan men aantonen dat men die vaardigheden onder de knie heeft.

bv. bij het opmaken van het portfolio. Het assessment gebeurt door de instellingen zelf onder de verantwoordelijkheid van de Validerende Instantie van de associatie. Een belangrijk deel van de EVC-aanvragen situeert zich in specifieke opleidingen, zoals verpleegkunde.

www.augent.be

Een aantal oud- en nieuwkomers beschikt over diploma's die ze in hun land van herkomst behaald hebben. De Gentse vzw Kom-Pas organiseert met middelen van de Stad Gent (voor niet-inburgeraars) en VDAB (voor inwerkingscliënten van de VDAB) en met Vlaamse middelen (inburgeraars) de begeleiding voor diplomagelijkschakeling.

RESOC en SERR zijn vragende partij om het Vlaams kader rond de EVC's (Eerder Verworven Competenties) en EVK's (Eerder Verworven Kwalificaties) zo snel mogelijk uit te werken i.f.v. de behoeften van de arbeidsmarkt. Het is ook belangrijk om het hele scala van erkenning van competenties en kwalificaties van oud- en nieuwkomers te promoten, niet alleen de diplomagelijkschakeling, maar ook EVC's en EVK's. Van zodra er een kader opgemaakt is, zullen we werkgevers stimuleren om EVC's en EVK's op te nemen in hun aanwervings- en personeelsbeleid.

2.3.3 Actie: Lokale besturen engageren om levenslang leren, loopbaanontwikkeling en arbeidsmarktgerichte vorming te promoten

RESOC en SERR willen lokale besturen stimuleren om levenslang leren, loopbaanontwikkeling en arbeidsmarktgerichte vorming te promoten bij haar inwoners. Instrumenten zoals opleidingscheques, loopbaancheques, tweedekansonderwijs, ... kunnen meer gepromoot worden en breder bekend gemaakt worden. Specifieke aandacht dient hierbij besteed te worden aan de lager geschoolden en personen met een handicap.

De Stap – Studieadviespunt Gent is een netoverstijgende regionale ondersteuningscel van de Gentse Centra voor leerlingenbegeleiding met financiële steun van Stad Gent, provincie Oost-Vlaanderen, VDAB Oost-Vlaanderen en Syntra Midden-Vlaanderen. Met het project 'Word Wijs!' werd dit uniek partnerschap sinds oktober 2012 verder uitgebreid met Gent, stad in werking (GSIW).

De Stap is een open onderwijshuis in Oost-Vlaanderen waar iedereen met vragen over volwasseneneducatie terecht kan. De Stap streeft ernaar de participatie van iedere Gentenaar en Oost-Vlaming aan de meest geschikte vorm van opleiding, onderwijs en vorming te verhogen. Levenslang en levensbreed leren staat centraal. Maximale ontplooiingskansen bieden aan elk lerend individu is het uitgangspunt. Hierdoor versterkt het individu zijn positie op de arbeidsmarkt en vergroot hij het eigen maatschappelijk welzijn.

De dagelijkse werking van de Stap toont aan dat vooral jongeren met een gehavende schoolloopbaan die dreigen ongekwalificeerd uit te stromen of laaggeschoolde volwassenen drempels ondervinden bij het vinden van een geschikte opleiding en hierdoor kansen missen op de arbeidsmarkt. Informatiebemiddeling, -trajectbegeleiding en coaching staat centraal en is een belangrijke schakel in het zoek-, keuze- en beslissingsproces van deze specifieke doelgroep.

Back office biedt de Stap aan professionelen uit onderwijs, welzijn en arbeidsmarkt vorming, werkmiddelen (website, nieuwsbrief, brochures, presentaties, stappen met de klas, ...) en individuele ondersteuning aan in samenwerking met de partners basis-, secundair, hoger onderwijs en volwasseneneducatie.

www.destapgent.be

RESOC en SERR willen lokale besturen stimuleren om instrumenten i.f.v. vorming en loopbaanontwikkeling te promoten bij haar eigen werknemers en de inwoners. We willen ook intervisie organiseren zodat goede praktijken verspreid worden.

2.4 Jongerenwerkloosheid bestrijden

RESOC en SERR willen resoluut inzetten op de bestrijding van jongerenwerkloosheid en ongekwalificeerde uitstroom in samenwerking met VDAB, de sociale partners en de lokale besturen.

2.4.1 Actie: Ongekwalificeerde uitstroom tegengaan

In de eerste plaats moet er werk worden gemaakt van de bestrijding van ongekwalificeerde uitstroom. In Gent haalt 1 op 5 jongeren geen diploma middelbaar onderwijs. In de rand ligt dit cijfer lager, maar ook daar haalt gemiddeld 1 op de 10 jongeren geen diploma middelbaar onderwijs.

Het project Word Wijs! met de Stap als promotor - gefinancierd door Gent, stad in werking (GSIW) - coacht ongekwalificeerde jongeren tussen 18 en 25 jaar in het behalen van een diploma secundair onderwijs of kwalificatie. De prioritaire doelgroep is de leerlingen die dreigen ongekwalificeerd uit te stromen in het secundair onderwijs en momenteel nog ingeschreven zijn in een secundaire school. Een tweede doelgroep is jongvolwassenen die al een tijd geleden afhaakten. Ook 'tweedekansers' die al in een traject zitten en opnieuw dreigen af te haken behoren tot deze groep. Jongeren kiezen op vrijwillige basis voor een individuele coaching en regelmatige follow-up. Deze intensieve trajectbegeleiding kan uitmonden in het terug opnemen van een opleiding of in een warme overdracht naar een traject naar werk bij VDAB of partners. In beide gevallen is er coaching vanuit Word Wijs! voorzien na de start van een traject.

www.destapgent.be/WW.php

RESOC en SERR zullen goede praktijken zoals het project 'Word Wijs!' dissemineren. Door intervisie te organiseren moeten deze goede praktijken bekend worden bij de partners en lokale besturen van de regio.

Via de SERR zal een ruim overleg georganiseerd worden met verschillende stakeholders (lokale besturen, stad Gent, VDAB, scholen, sociale partners, ...) om zowel preventief als curatief naar oplossingen te zoeken.

2.4.2 Actie: Inzetten op arbeidsmarkteducatie

Het is belangrijk om jongeren te sensibiliseren over hun rechten en plichten op de arbeidsmarkt en hun eerste stappen op de arbeidsmarkt. Daartoe moeten we inzetten op samenwerking met het

onderwijs, niet alleen het secundair beroeps- en technisch onderwijs, maar ook het algemeen secundair en het hoger onderwijs.

Met het vormingspakket 'Wijs! aan 't werk' (WAW) maken de Stad Gent en de VDAB leerlingen uit de 3e graad secundair onderwijs in Gentse scholen wegwijs op de arbeidsmarkt. Thema's als de eerste stappen op de arbeidsmarkt, rechten en plichten of arbeidsattitudes komen aan bod. Zo worden leerlingen gesterkt voor de toekomst – en dat blijkt in de praktijk een absolute noodzaak. Daarnaast is er ook een 'Productenmand', waaruit jongeren en leerkrachten meer achtergrondinfo, tools en interessante materialen kunnen putten om specifieke thema's verder uit te diepen.

www.gent.be

De bedoeling van School@Work is in schoolverlatersklassen de aandacht vestigen op arbeidsmarkt via o.a. het spel NETWERK en een zoekmachine met educatief materiaal. School@Work is een project van VZW Werkwijzer.

www.werkwijzervzw.be

RESOC en SERR willen in samenspraak met de partners die zich in dit kader al geëngageerd hebben, bestaande goede praktijken in kaart brengen en uitdragen.

2.4.3 Actie: Initiatieven op het vlak van werkplekieren versterken

Het belang van werkplekieren kan niet genoeg benadrukt worden. Jongeren moeten meer kansen krijgen om effectief werkervaring op te doen op school. Maar ook jongeren die uitgestroomd zijn en door de stijgende jongerenwerkloosheid lang moeten wachten op een job, moeten kansen krijgen om werkervaring op te doen. Voor jongeren die ongekwalificeerd uitgestroomd zijn of die aan het afhaken zijn, kunnen werkinlevingsprojecten en instapstages een oplossing bieden.

Een goede praktijk is het 'Bedrijf+School'-project van RTC Oost-Vlaanderen, RTC West-Vlaanderen en de Provincie Zeeland. Dit grensoverschrijdend project wil jongeren warm maken voor technische opleidingen. Het wil een betere aansluiting tussen de nood aan gekwalificeerde techniekers en de uitstroom bij het technische en beroepsgericht onderwijs. Scholen uit de provincies Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland kunnen gratis grensoverschrijdende bedrijfsbezoeken en gastlessen aanvragen. Een speciale 'Techniekbuss' brengt de leerlingen tot bij het gekozen bedrijf, waar ze dan kennismaken met de wereld van techniek.

www.bedrijfplusschool.eu

We moeten investeren in een netwerk van stage- en werkervaringsplaatsen voor het onderwijs, zowel voltijds als deeltijds (o.a. systeem Deeltijds Leren en Werken). We willen meer aandacht voor het leercontract, dat al enkele jaren in een neerwaartse spiraal zit. We willen ook dat bestaande tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen beter gepromoot worden naar jongeren.

2.4.4 Actie: Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen beter ontsluiten naar jongeren

RESOC en SERR willen samen met lokale besturen en partners onderzoeken hoe we het aanbod van tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen beter bekend maken bij jongeren. Hoe kunnen we het

bereik van deze maatregelen verhogen door jongeren beter te enthousiasmeren? Het gaat hier over maatregelen als Individuele Beroepsopleiding (IBO), instapstages, werkinlevingsprojecten, deeltijds leren en werken, ...

We willen ook dat er voor schoolverlaters een gelijkaardig aanbod van loopbaancheques komt.

De Stad Gent en VDAB ondersteunen met het project 'Werkinleving' dat voorziet om 810 -25-jarige laaggeschoolde jongeren in Gent, die niet over een diploma secundair onderwijs beschikken, in hun eerste stappen op de arbeidsmarkt. Het project wordt opgenomen door twee partnerschappen. JES vzw staat samen met Tempo Team in voor de coaching en begeleiding van 300 jongeren, Groep INTRO vzw staat samen met Randstad Diversity in voor 510 jongeren. Het project loopt drie jaar (vanaf 2013) en wordt mogelijk gemaakt door middelen van het Europees Sociaal Fonds en de Vlaamse Overheid.

www.groepintro.be/#/cursus/253

www.jes.be/gent

We zullen samen met de stakeholders bekijken hoe we de bestaande tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen beter ontsluiten naar jongeren. Nadien zullen de resultaten worden gesignaleerd aan VDAB en hogere overheden.

RESOC en SERR zullen samen met hun partners het systeem van loopbaanbegeleiding evalueren (i.f.v. doelgroepenbereik) en de verruiming van de doelgroep onderbouwen en opnemen in het advies van het Jaarondernemingsplan van VDAB (JOP).

2.5 Integratie en diversiteit op de werkvloer bevorderen

Alle werkgevers, zowel profit, non-profit als lokale besturen moeten kunnen rekenen op ondersteuning bij het voeren van een duurzaam loopbaanbeleid met bijzondere aandacht voor kansengroepen. We willen werkgevers sterken in het voeren van een adequaat HR-management, door het aanleveren van voldoende instrumenten.

2.5.1 Actie: Evenredige arbeidsdeelname (EAD) stimuleren

RESOC en SERR willen ondernemingen en lokale besturen uit de regio actief ondersteunen in de uitbouw van een loopbaan- en diversiteitsbeleid met oog voor kansengroepen. Dit gebeurt via een loopbaan- en diversiteitsplan. Zo'n plan bestaat uit een reeks acties die prioritair gericht zijn op kansengroepen zoals allochtonen, ervaren werknemers (50+), personen met een (arbeids)beperking en ongekwalificeerde jongeren. Andere kansengroepen zijn kansarmen, ex-gedetineerden, enz. In deze plannen wordt gewerkt op vier domeinen: duurzame diversiteit, werkbaarheid, organisatievernieuwing en competentieontwikkeling. De uitvoering wordt gedragen door zowel werkgevers- als vakbondsafgevaardigden.

RESOC en SERR zullen verder investeren in de EAD-werking en de resultaten zullen worden gecommuniceerd naar de lokale besturen. We nemen hier een leidende rol op.

2.5.2 Actie: Retentiebeleid ouderen stimuleren

Door de vergrijzing zullen we langer aan het werk moeten blijven. Dit betekent dat we moeten inzetten op 'werkbaar werk' om ook effectief langer te kunnen werken. RESOC en SERR beschikken over projectvoorbeelden en instrumenten over retentiebeleid van oudere werknemers, zoals o.a. het project 'A-label'.

Met A-label wil SERR Gent en rondom Gent *Adviseurs Langere en BEtere Loopbanen* inschakelen op de werkvloer. Syndicale werknemersvertegenwoordigers zullen deze taak opnemen. Zij vormen de uitgelezen brug tussen hun collega-werknemers, de leidinggevenden en de directie van hun bedrijf. De nodige kennis, vaardigheden en attitudes maken ze zich eigen tijdens opleidingssessies die deel uitmaken van de basisopleiding van de vakbonden.

[Website in ontwikkeling](#)

We willen goede praktijken en instrumenten over retentiebeleid van oudere werknemers verspreiden bij ondernemingen en andere organisaties in de regio, o.a. de lokale besturen.

Overzicht acties hefboom 2 'Gent en rondom Gent als regionale tewerkstellingspool'

2.1 De Regierol lokale arbeidsmarkt faciliteren

2.1.1 Actie: Het lokale arbeidsmarktbeleid ondersteunen

2.1.2 Actie: Het VDAB Jaarondernemingsplan (JOP) adviseren

2.2 Sociale werkgelegenheid stimuleren

2.2.1 Actie: De regierol sociale economie stimuleren

2.2.2 Actie: Sociale tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen bij bedrijven en lokale besturen promoten

2.2.3 Actie: Het Maatwerkdecreet opvolgen en acties op gemeenteniveau stimuleren

2.2.4 Actie: Het W²-beleid opvolgen en acties op gemeenteniveau stimuleren

2.3 Levenslang leren en flexibele loopbanen stimuleren

2.3.1 Actie: Ondernemingen sensibiliseren over levenslang leren

2.3.2 Actie: Het Vlaams kader rond EVC's opvolgen

2.3.3 Actie: Lokale besturen engageren om levenslang leren, loopbaanontwikkeling en arbeidsmarktgerichte vorming te promoten

2.4 Jongerenwerkloosheid bestrijden

2.4.1 Actie: Ongekwalficeerde uitstroom tegengaan

2.4.2 Actie: Inzetten op arbeidsmarkteducatie

2.4.3 Actie: Initiatieven op het vlak van werkplekleren versterken

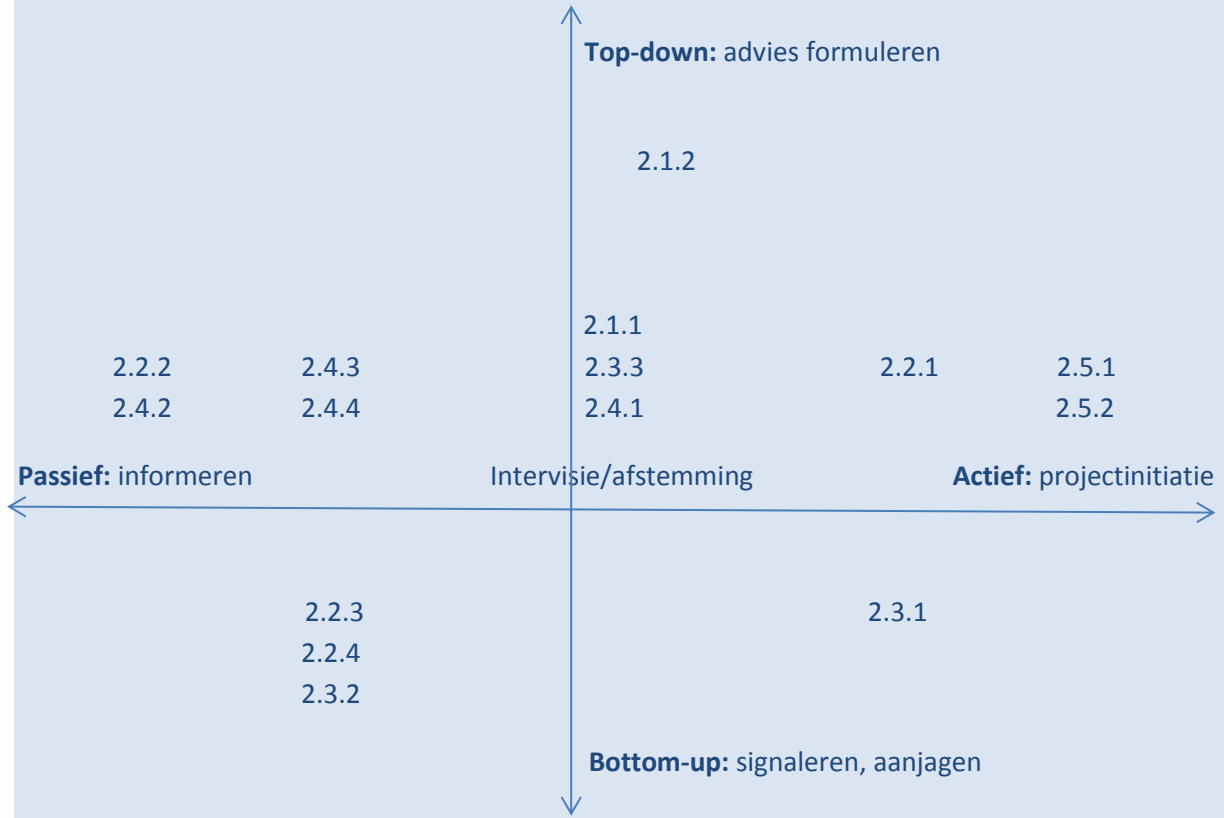
2.4.4 Actie: Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen beter ontsluiten naar jongeren

2.5 Integratie en diversiteit op de werkvloer bevorderen

2.5.1 Actie: Evenredige arbeidsdeelname (EAD) stimuleren

2.5.2 Actie: Retentiebeleid ouderen stimuleren

Roloverzicht RESOC GRG en SERR arr. Gent-Eeklo

3. ECONOMISCHE OPLOSSINGEN VOOR MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN

Het bestaande industrieel weefsel transformeert naar een innovatieve diensten- en maakindustrie. Daarbij wordt de ontwikkeling, de verspreiding en het gebruik van kennis steeds belangrijker. De sterkste economische groei wordt gerealiseerd in hoogtechnologische bedrijven en kennisintensieve diensten. Als we onze competitiviteit en tewerkstelling willen behouden, dan moet de innovatiekracht van de bedrijven verhoogd worden. Bedrijven, onderwijs en overheid zullen daarbij onderling nauwer moeten samenwerken. De bedrijfswereld zal ook steeds meer aandacht moeten hebben voor duurzaamheid en sociaal ondernemen wegens het toenemend belang van deze thema's in de samenleving.

Wij willen de regio Gent en rondom Gent uitbouwen tot een ondernemende, duurzame en innovatieve regio, op basis van onze economische dynamiek, veerkracht, kennisinstellingen en samenwerkingsvermogen.

Gent en rondom Gent als kennisregio

De Gentse regio heeft heel wat potentieel: een aantrekkelijke omgeving voor kennisintensieve bedrijven (toegankelijke en bereikbare infrastructuur), een sterke kennisbasis, de aanwezigheid van strategische onderzoekscentra van wereldniveau, de grootste studentenstad van Vlaanderen, ... In het academiejaar 2011-2012 telden de Universiteit Gent en de Gentse hogescholen samen 74.000 inschrijvingen. Dit is meer dan steden als Leuven (49.700), Antwerpen (41.300) en Brussel (8.200)¹⁶.

De Universiteit Gent investeert zwaar in onderzoek waarin ze sterk staat: gen- en biotechnologie, materialen, micro-elektronica en geneeskunde. Die onderzoeksinspanningen leveren ook economische resultaten op. Veel starters zijn spin-off ondernemingen van de universiteit. Zo ontstaan innovatiegerichte clusters van kenniscentra en bedrijven die synergiën creëren en investeringen aantrekken. In de Gentse regio zijn minstens dertien onderzoekscentra actief die allemaal hun eigen sector voeden, gaande van land- en tuinbouw, levenswetenschappen, biotechnologie en bio-energie, materialen en ICT.

De meeste Onderzoek & Ontwikkeling-bedrijven¹⁷ in Oost-Vlaanderen zijn tussen 21 en 50 jaar oud, maar de Gentse O&O-bedrijven zijn vaak wat jonger. De O&O-bedrijven in Oost-Vlaanderen behoren tot een zeer brede waaier aan sectoren. Sommige daarvan, zoals sierteelt, metaal, groothandel en textiel zijn traditioneel bekende sectoren in onze regio. Andere O&O-bedrijven zijn actief in de biotechnologie, prepress, voeding, medische technologie en ICT.

In de regio Gent en rondom Gent zijn er bedrijventerreinen en incubatiecentra die specifiek op kennisbedrijven gericht zijn. Zo is er het bedrijventerrein Eiland Zwijnaarde, waar 14 ha voorzien wordt voor bedrijven die actief zijn in de kenniseconomie. Er is ook het Incubatie- en Innovatiecentrum Universiteit Gent, dat een dienstencentrum is voor spin-offs van de Associatie

---

¹⁶ Databank Hoger Onderwijs, Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen.

¹⁷ Een O&O-bedrijf wordt beschouwd als een bedrijf dat permanent aan O&O doet en daarvoor minimum 1 personeelslid (voltijds equivalent) in dienst heeft. Onderzoek & ontwikkeling omvat alle creatieve activiteiten die een onderneming op een systematische manier onderneemt met het oog op kennisuitbreiding of kenniscreatie of het gebruik van die kennis om nieuwe toepassingen te ontwikkelen.

Universiteit Gent en waar, sinds de oprichting in 1990 tot medio 2013, 121 hoogtechnologische bedrijven zijn opgestart. In het kantorencomplex Zuiderpoort in Gent is het incubatiecentrum iCUBES gevestigd, dat zich richt tot startende en groeiende bedrijven die nauw met iMinds willen samenwerken. iMinds is een onderzoeksinstelling die in opdracht van de Vlaamse overheid innovatie binnen ICT stimuleert. Verder is er nog Gent Big in Creativity (Gent BC), een netwerk voor technologische innovatie en Ghent Bio-Economy Valley, een biotechcluster¹⁸.

Waar worden nog jobs gecreëerd en waar verdwijnen ze?

Jonge bedrijven (<6 jaar) zorgen voor bijna de helft van alle nieuwe jobs in de niet-financiële sector (productie-, bouw- en dienstensector). Dit staat in de studie 'The Science, Technology and Industry Scoreboard 2013' van de OESO. De OESO baseerde zich hiervoor op cijfers uit 15 landen: Oostenrijk, België, Brazilië, Finland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Japan, Luxemburg, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Spanje, Zweden en de VS.

De jobs die tijdens de crisis verloren gingen waren jobs in oudere bedrijven (> 5 jaar) die kosten moesten besparen, terwijl jonge bedrijven de tewerkstelling handhaafden of zagen toenemen. Zelfs in de periode 2007-2012 waren jonge bedrijven netto creëders van jobs. In België werden er veelal jobs gecreëerd bij de overheid en in wetenschappelijke en technische beroepen (+ 20.000 jobs). Er was jobverlies in de productiesector en de detailhandel (-11.000 jobs)¹⁹.

Inzetten op groene economie levert jobs op

De overschakeling van onze economie op hernieuwbare energie (wind, zon, waterkracht of biomassa) kan een aanzienlijke jobcreatie betekenen. Volgens het Federaal Planbureau kan een volledige omschakeling van België naar een volledig hernieuwbare-energiesysteem tegen 2030 netto tussen 21.000 en 65.000 voltijdse banen opleveren. Deze cijfers houden rekening met de bijbehorende jobverliezen in aardgas- en steenkoolcentrales. Hoe arbeidsintensiever de gekozen groene energie, hoe meer banen²⁰.

De zorgsector in Gent en rondom Gent

De zorgsector is sterk uitgebouwd in onze regio: er is een groot en gespecialiseerd aanbod, een ruim onderwijsaanbod en belangrijke bedrijven. Met 17.000 jobs in de gezondheidszorg en 16.500 jobs in de maatschappelijke dienstverlening, is de brede zorgsector vandaag de grootste werkverschaffer in de regio. De sector vertegenwoordigt 15% van de regionale werkgelegenheid²¹.

Bovendien is ze ook veruit de sterkste groeier. Uit prognoses blijkt dat de komende jaren de werkgelegenheid in deze sector vermoedelijk nog zal toenemen als gevolg van de vergrijzing. Onze regio heeft tussen 2012 en 2018 nood aan bijna 4000 nieuwe mensen in de zorg, de helft om de

---

¹⁸ POM Oost-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen uitmuntende kennisregio. De O&O-bedrijven in Oost-Vlaanderen, augustus 2013.

¹⁹ Bron: OECD (OESO), National Accounts (SNA) Database and national statistical institutes, 'The Science, Technology and Industry Scoreboard 2013', 2013.

²⁰ Federaal Planbureau, persbericht 18-09-2013.

²¹ Steunpunt WSE, tabel 'Raming van het totaal aantal jobs naar WSE (42)-sector en statuut (Belgische gewesten, provincies en RESOC's/CSEF's, jaargemiddelde 2011).

personeelsleden te vervangen die op pensioen gaan, de andere om te voldoen aan de nieuwe noden van een steeds langer levende bevolking²².

3.1 De regio als vestigingsplaats voor de maakindustrie promoten

RESOC wil de regio Gent en rondom Gent promoten als interessante vestigingslocatie voor nieuwe bedrijven, in het bijzonder de maakindustrie. Daarom willen we beloftevolle nieuwe industrieën samenbrengen met het oog op het stimuleren van uitwisseling en innovatie. RESOC wil ook het Nieuw Industrieel Beleid opvolgen i.f.v. mogelijke opportuniteiten voor de regio.

3.1.1 Actie: Beloftevolle nieuwe industrieën samenbrengen

RESOC wil industrieën uit de regio samenbrengen met het oog op het stimuleren van uitwisseling en innovatie.

Een voorbeeld van een bestaand platform in de regio is Pack4Food. Pack4Food is een consortium van Vlaamse onderzoeksinstituten en bedrijven, actief in de verschillende sectoren betrokken bij het verpakken van levensmiddelen. Pack4Food heeft als doel innovatie te stimuleren in de voedselverpakking, zowel bij voedingsproducenten als bij zijn toeleveranciers (verpakkingsproducenten, vulmachineproducenten, ...). Door zich aan te sluiten bij het consortium hebben bedrijven toegang tot het netwerk van Pack4Food, dat de hele keten van voedselverpakking beslaat, alsook tot de adviseerdienst en de verschillende onderzoeksprojecten die Pack4Food aan de verschillende kennisinstellingen uitvoert.

www.pack4food.be

RESOC wil bestaande initiatieven in kaart brengen en goede praktijken verspreiden. RESOC wil ook samenwerkingsverbanden stimuleren tussen industriële sectoren.

3.1.2 Actie: Het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) opvolgen

Vlaanderen werkt aan het Nieuw Industrieel Beleid (NIB), dat voortvloeit uit de slimme specialisatiestrategie voor de regio's van de Europese Unie.

Het Nieuw Industrieel Beleid creëert de voorwaarden en stimuleert het nodige veranderingsproces om bestaande industriële activiteit te vernieuwen en om bijkomende industriële activiteit te ontwikkelen. Sluitstuk is de creatie van Fabrieken voor de Toekomst. Samenwerking en clustering rond lead plants, innovatie binnen open productieketens, slimme specialisatie en energie- en materiaalefficiënte technologie zijn de kernonderdelen van een Fabriek voor de toekomst.

<http://www.nieuwindustrieelbeleid.be>

Slimme specialisatie is een innovatieve strategie voor regionale economische transformatie en vormt een belangrijk onderdeel van de Europese inspanningen om regio's te helpen hun eigen weg uit de recessie te vinden. Het betekent dat een lidstaat of regio een beperkt aantal prioriteiten selecteert, uitgaande van zijn eigen sterke punten en relatieve voordelen, en op dat vlak waar het meeste potentieel voor een blijvend effect is. Ontwikkeling van onderzoeks- en innovatiestrategieën op basis

²² Eigen bewerking cijfers Verso

van het concept van slimme specialisatie zal een belangrijke voorwaarde zijn om vanaf 2014 in aanmerking te komen voor de Europese Structuurfondsen²³.

Het project 'Texchem: duurzame chemie in textiel' is een voorbeeld inzake Nieuw Industrieel Beleid. Met dit transformatieproject willen Fedustria, Essenscia Vlaanderen en Centexbel de versnelde transitie naar een 'duurzame' chemie bij de Vlaamse textielproducenten initiëren en ondersteunen met het oog op de productie van duurzame textielproducten.

www.texchem.be

RESOC engageert zich om het Nieuw Industrieel Beleid (NIB), dat wordt uitgestippeld door de Vlaamse Overheid, op te volgen i.f.v. de mogelijke opportuniteiten voor de regio en de belangen van de regio te behartigen. RESOC zal dit beleid en de opportuniteiten voor de regio communiceren naar de sociale partners en lokale besturen.

3.2 Zorg economie met focus op zorgtechnologie en tewerkstelling ondersteunen

De voorspelde toename van het aantal 60-plussers in de regio noopt tot actie. Er dient een tweesporenbeleid gevoerd te worden binnen de zorg economie. We willen langer zelfstandig thuis wonen stimuleren en anderzijds moeten er voldoende mogelijkheden zijn om in een woonzorgcentrum of woonzorgzone terecht te kunnen. RESOC en SERR zullen zich inschakelen in een lerend netwerk, dat de lokale besturen moet toelaten om de meest geavanceerde methoden en technieken op de voet te volgen.

RESOC en SERR willen een rol spelen in de uitbouw van de zorg economie in onze regio door het ondersteunen van economische bedrijvigheid en tewerkstelling gericht op de ontwikkeling van innovatieve producten, materialen of diensten voor de zorgsector. Na afloop van de Europese projecten DC NOISE en iAge willen we ook in de toekomst participeren aan deze 'Europese lerende netwerken'.

3.2.1 Actie: Ondersteuning bieden inzake de uitbouw van woonzorgzones

Een woonzorgzone is een gewone woonwijk waar mensen wonen met gewone en bijzondere noden, met voldoende faciliteiten en dienstverlening. Het is een gebied met een verhoogde geschiktheid voor zelfstandig thuis wonen van mensen die op (intensieve) zorg zijn aangewezen. In een woonzorgzone is er een mix tussen mensen met en zonder zorgbehoeften.

De realisatie van een woonzorgzone veronderstelt een efficiënte samenwerking tussen verschillende disciplines: het OCMW, privaat initiatief, de thuiszorgsector, de sociale huisvesting, gezondheidsdiensten, verpleegtehuizen... en veronderstelt voldoende infrastructuur om dit mogelijk te maken.

In Oosterzele is er het nieuwe project 'Groot Bewijk'. In het Groot Bewijk zullen zowel gewone woningen, sociale woningen, assistentiewoningen, een woonzorgcentrum als groenvoorzieningen en

²³ Panorama, inforegio, Slimme specialisatie, de stuwende kracht achter de toekomstige economische groei in de regio's, Europese Commissie, winter 2012.

diverse andere functies ingericht worden.

www.oosterzele.be

In Destelbergen loopt het project 'Ambulante Nachtdienst aan Huis'. Het project bestaat uit het bieden van hulp aan verzorgingsbehoevende bejaarden aan huis tussen 20u en 5u, 7 dagen op 7. Het gaat over positiewisseling, toedienen van medicatie, toiletbezoek, toezicht, ...

www.ocmw-destelbergen.be

RESOC en SERR willen instrumenten en goede praktijken rond woonzorgzones inventariseren en promoten, in afstemming met de betrokken organisaties en overheden. Op die manier hopen we partners en lokale besturen te sensibiliseren en inspireren.

3.2.2 Actie: Laagdrempelige technologische oplossingen voor zorgbehoeften stimuleren

We willen dat oudere mensen langer thuis kunnen blijven wonen. Daarom willen we inzetten op zorginnovatie. Innovatieve oplossingen zijn ook nodig om de stijgende zorgvraag op te vangen.

Innovatie is een hulpmiddel om te komen tot kwaliteitsvolle, efficiënte en effectieve zorg- en hulpverlening. De zorgvrager staat centraal. Belangrijk hierbij is de samenwerking tussen de zorg- en welzijnssector, de bedrijven, het onderwijs, kennisinstellingen en de overheid.

DC Noise is een Interreg IVB North Sea Region-project. 9 regio's van 5 Europese landen werkten samen om een antwoord te bieden op demografische verandering. Er werd ingezet op de creatie voor werkgelegenheid voor 50-plussers, de ontwikkeling van nieuwe woon- en zorgdiensten voor ouderen om eenzaamheid en ongelukken te voorkomen, de ontwikkeling van nieuwe communicatiestrategieën om het bewustzijn van stakeholders op een effectieve manier te verhogen en te zorgen voor begrip voor demografische veranderingen, ...

In het Interreg IVB-project iAge werkten 10 regio's uit 6 Noordzeelanden (NL, UK, NO, DE, DK, BE) aan ICT-innovatie in antwoord op demografische uitdagingen. De Provincie Oost-Vlaanderen en RESOC en SERR hebben het gebruik van sociale media bij oudere werkzoekenden en de zorgambassadeurs van de provincie gepromoot en lessen 'zorgdomotica' in de curricula van zorgopleidingen gestimuleerd.

www.gentrondomgent.be

RESOC en SERR gaan op zoek naar een projectgericht samenwerkingsverband tussen regionale partners met het oog op de creatie van laagdrempelige technologische oplossingen voor zorgbehoeften. We bekijken dit ook i.f.v. tewerkstellingsmogelijkheden, in het bijzonder de sociale economie.

3.2.3 Actie: Knelpunten en opportuniteiten formuleren op het vlak van tewerkstelling in de zorgsector

RESOC en SERR willen inzetten op het maken van zinvolle kruisverbanden tussen maatschappelijke noden op het vlak van zorg en de mogelijkheden die sociale economie hier kan bieden. We zullen deze opportuniteiten verder in kaart brengen binnen de actie 'Regierol sociale economie'.

Bij het project 'Zorgambassadeurs Oost-Vlaanderen' van de Provincie Oost-Vlaanderen, ligt de focus op het creëren van een positief imago van de zorg- en welzijnssector met als doel het tekort aan personeel aan te pakken. Dit doen ze door zorgambassadeurs in te zetten, die vertrekken vanuit persoonlijke verhalen om het zorgberoep aantrekkelijk te maken.

www.oost-vlaanderen.be

RESOC en SERR willen inspelen op de opportuniteiten op het gebied van tewerkstelling in de zorgsector met aandacht voor retentiebeleid en sociale economie in samenwerking met de betrokken partnerorganisaties.

3.3 Investeren in een economie in transitie

Het verhaal van transitie leunt sterk aan bij het 'meer met minder' verhaal. Minder consumeren, minder energieverbruik, minder transport zijn daar voorbeelden van. Transitie legt de nadruk op de kracht van de lokale gemeenschap: het wij-gevoel. Het herstellen van de band met de buurman, de buurtwinkel, de lokale boer en de eigen natuurlijke omgeving zijn belangrijke hefboomen. Door dit herstel ontstaat er een nieuwe dynamiek in de lokale buurt en worden mensen minder afhankelijk van fossiele brandstoffen en het gemondialiseerde economische systeem.

3.3.1 Actie: Faciliteren van de nieuwe economie

Er is een belangrijke evolutie aan de gang in de manier waarop kennis wordt verspreid. Jongeren zijn opgegroeid met de sociale media, met netwerken. Eén van de alternatieven voor de klassieke economie is peer-to-peer, samenwerken aan producten met een sociaal nut, een maatschappelijke waarde. Het gaat over de capaciteit van mensen om als gelijken, zonder toestemming, waarde te creëren via open kennis- en open designsystemen. Het idee is hierbij niet schaalvergroting (economies of scale), maar meer doen met wat je hebt (economies of scope). Als je competitief wil zijn in een schaal-economie moet je meer energie en grondstoffen gebruiken. In een economy of scope ga je meer doen met de middelen die je al hebt, zoals het geval is bij autodeelsystemen, repair cafés, crowdfunding, coöperatieven, transitie- en ruilinitiatieven, ... Een ander voorbeeld is 3D-printing, waarbij onderdelen geprint worden om als vervanging te dienen van een onderdeel dat kapot is. Ook het principe van co-design biedt perspectieven voor de nieuwe economie.

LETS staat voor Local Exchange and Trade System, een plaatselijk ruil- en handelssysteem. De leden wisselen diensten, belevenissen, kennis en goederen uit. De LETS-groep van Gent is met 500 leden de grootste groep in Vlaanderen.

www.letsgent.be

Heel wat initiatieven uit de nieuwe economie lopen vast op juridische, personeelsmatige, financiële, beheersmatige of andere praktische kwesties. RESOC wil deze initiatieven faciliteren, hun problemen bundelen en bekendmaken bij hogere overheden. RESOC wil de rol van de gemeentes in dit kader versterken en in overleg gaan met andere partners, i.f.v. burgerparticipatie en dit op basis van gelijkwaardigheid. De medeverantwoordelijkheid en het mede-eigenaarschap zullen alle partners stimuleren tot het opnemen van een groter en duidelijker engagement.

De initiatieven uit de nieuwe economie richten zich op thema's als gemeenschappelijke goederen en diensten, zoals energievoorziening, zorgfuncties, voedselvoorziening, ... Traditioneel nemen de sociale partners hierin het voortouw. Maar ook lokale besturen zouden hierin een rol kunnen opnemen. RESOC wil op dit vlak het debat op gang brengen tussen de lokale besturen en sociale partners.

3.3.2 Actie: Rationeel energiegebruik promoten

De streek Gent en rondom Gent heeft nood aan een ingrijpende energietransitie. Inzetten op rationeel energiegebruik betekent energie besparen, inzetten op energie-efficiëntie en op de ontwikkeling van hernieuwbare en alternatieve energiebronnen.

Uit de analyse van het windpotentieel blijkt dat het mogelijk is om tegen 2020 300 turbines te plaatsen in Oost-Vlaanderen. Op dit moment werd al 1/3 van het windpotentieel gerealiseerd. De 300 turbines zouden genoeg capaciteit hebben om alle Oost-Vlaamse gezinnen (600.000) te voorzien van groene stroom uit windenergie (38% van het totaalverbruik)²⁴.

De provincie Oost-Vlaanderen besliste in 2013 dat bij alle toekomstige windenergieprojecten minstens tien procent moet worden opengesteld voor lokale burgercoöperaties (en ook tien procent voor lokale besturen). In diverse gemeentes ontstonden al coöperatieven rond energie, zoals Energent cvba.

RESOC wil i.s.m. de Provincie (Oost-Vlaanderen Energielandschap) de lokale besturen uit de regio stimuleren om duurzame energiecoöperatieven te promoten bij haar burgers. Door de organisatie van intervisiemomenten zullen we goede praktijken en kennis verspreiden.

3.3.3 Actie: Nadenken over 'de gemeente van de toekomst'

Trends als demografische veranderingen (vergrijzing, ontgroening, ...), digitalisering, nieuwe trends in dienstverlening, politieke veranderingen, ... zullen ongetwijfeld een impact hebben op de organisatie van de gemeente- en stadsbesturen. Daarom willen we de gemeentes ondersteunen in het denkproces en de voorbereiding op 'de gemeente van de toekomst'.

'Wat houdt 'de gemeente van de toekomst' in? Hoe moet ze inspelen op demografische ontwikkelingen zoals de vergrijzing en ontgroening van haar inwoners? Op welke andere evoluties moet ze zich voorbereiden? Welke taken moet een gemeente in de toekomst opnemen en welke niet (meer)? Hoe moet ze dit doen (mobiel, digitaal, ...)? In welke (bovengemeentelijke) samenwerkingsverbanden kan er gewerkt worden en voor welke thema's? Moet er schaalvergroting gebeuren of kan dit opgelost worden door in te tekenen op nieuwe intercommunale samenwerkingsverbanden?

RESOC wil de gemeentes ondersteunen in het denkproces over 'de gemeente van de toekomst' en mogelijke voorbereidingen ondersteunen.

---

²⁴ Bron: Oost-Vlaanderen Energielandschap, www.energielandschap.be

3.4 Duurzame landbouw versterken

RESOC wil bijdragen aan de ondersteuning en de verduurzaming van de landbouw in onze regio. Daarom wil het de beleidsdoelstellingen van de Provincie Oost-Vlaanderen ondersteunen.

De Provincie Oost-Vlaanderen wil bijdragen aan een competitief agrocomplex door het creëren van ontwikkelingskansen, het aanleveren van landbouwkundige adviezen en innovatie en onderzoek stimuleren. Daarnaast wil het een leef- en beleefbaar platteland verder uitbouwen samen met alle Oost-Vlaamse gemeentebesturen, publieke en private organisaties en ondernemers door begeleiding, financiële ondersteuning en sensibilisatie. Ook de opmaak en uitvoering van een provinciaal beleidsplan voor duurzaam lokaal geproduceerd voedsel, behoort tot de doelstellingen.

3.4.1 Actie: De korte voedselketen ondersteunen

De duurzame voedselketen in de regio bestaat uit initiatieven op het vlak van stadslandbouw, korte voedselketen, verlaging van de ecologische voetafdruk, e.a.

Voeding verbindt mensen, over alle leeftijden en achtergronden heen. Het is dan ook een krachtig thema om mensen hier rond samen te brengen. Initiatieven rond voeding kunnen zorgen voor een betere sociale cohesie en tewerkstelling.

Twee Gentse sociale werkplaatsen, vzw Compaan en vzw Labeur, starten het project Le Petit Botanique. Le Petit Botanique staat voor de fabricatie van bloem- en kruidenbakken uit gerecupereerd hout, voor een 6.000 m² grote stadslandbouwtuin en voor een pop-up restaurant dat focust op producten uit de stadslandbouw en de korte keten. Samen met het Gentse OCMW start in maart 2014 het stadslandbouwproject in Sint-Amandsberg, op DOK opent eind april het pop-up restaurant. Eind 2014 trekt Le Petit Botanique naar het Gentse stadscentrum, als allereerste stadslandbouwrestaurant uitgebaat door sociale economie.

www.lepetitbotanique.be

Om de duurzame voedselketen uit de regio te ondersteunen, wil RESOC goede praktijken verzamelen en lokale besturen stimuleren om i.f.v. sociale economie in te zetten op het korte ketenverhaal. RESOC wil ook de uitwerking van het provinciaal beleidsplan voor duurzaam lokaal geproduceerd voedsel ondersteunen.

3.4.2 Actie: De glastuinbouwsector ondersteunen

RESOC wil zijn schouders zetten onder het strategisch project 'Glastuinbouw in Oost-Vlaanderen als motor tot duurzame ruimtelijke ontwikkeling'. Dit project heeft onder andere als doel de (ver)nieuwbouw van serres te stimuleren door de ontwikkeling van een gebiedsgerichte geïntegreerde visie en de ontwikkeling en inzet van de nodige ruimtelijke instrumenten ter uitvoering hiervan. Voor onze regio is dit de 'Macrozone Gent-Oost', waarin Lochristi het zwaartepunt is van de sierteelt. Het proces van visievorming moet ook leiden tot initiatieven en acties rond de versterking van de streekidentiteit.

RESOC zal het strategisch project 'Glastuinbouw in Oost-Vlaanderen als motor tot duurzame ruimtelijke ontwikkeling' mee ondersteunen en promoten bij lokale besturen.

Overzicht acties hefboom 3 'Economische oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen'

3.1 De regio als vestigingsplaats voor de maakindustrie promoten

3.1.1 Actie: Beloftevolle nieuwe industrieën samenbrengen

3.1.2 Actie: Het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) opvolgen

3.2 Zorg economie met focus op zorgtechnologie en tewerkstelling ondersteunen

3.2.1 Actie: Ondersteuning bieden in de uitbouw van woonzorgzones

3.2.2 Actie: Laagdrempelige technologische oplossingen voor zorgbehoeften stimuleren

3.2.3 Actie: Knelpunten en opportuniteiten formuleren op het vlak van tewerkstelling in de zorgsector

3.3 Investeren in een economie in transitie

3.3.1 Actie: Faciliteren van de nieuwe economie

3.3.2 Actie: Rationeel energiegebruik promoten

3.3.3 Actie: Nadenken over 'de gemeente van de toekomst'

3.4 Duurzame landbouw versterken

3.4.1 Actie: De korte voedselketen ondersteunen

3.4.2 Actie: De glastuinbouwsector ondersteunen

Roloverzicht RESOC GRG

